

Toimitusprosessin kehittäminen harrastajalehdessä

Vuosi leirilehti Kajauksen päätoimittajana

Linda Finell

Opinnäytetyö

Journalismin koulutusohjelma

2012

<p>Tekijä Linda Finell</p>	<p>Aloitusvuosi 2009</p>
<p>Raportin nimi Toimitusprosessin kehittäminen harrastajalehdessä Vuosi leirilehti Kajauksen päätoimittajana</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 38+36</p>
<p>Ohjaaja Miisa Jääskeläinen</p>	
<p>Tämän opinnäytetyön aiheena on toimitusprosessin kehittäminen harrastajavoimin tehdyssä lehdessä.</p> <p>Opinnäytetyön käytännön osuus toteutettiin heinä-elokuussa 2012 järjestetyllä Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry:n Saraste-piirileirillä, jossa opinnäytetyön tekijä toimi leirilehti Kajauksen päätoimittajana.</p> <p>Työn tavoitteena oli ratkaista partion harrastajalehtien ongelmia ammattitoimitusten keinoin ja tuottaa leiriläisten luettavaksi laadukas lehti.</p> <p>Opinnäytetyön tekijä vastasi päätoimittajana lehden konseptoinnista, toimituksen koostamisesta ja lehden toimitusprosessien suunnittelusta. Toimitusprosessia suunniteltaessa käytettiin apuna muille samantyyppisten lehtien toimituksille suunnattua kyselyä, joka paljasti harrastajalehtien toimitusprosesseissa piilevät ongelmat.</p> <p>Työn tekijä etsi ongelmiin harrastajatoimitukselle sopivat ratkaisut ja kokeili niitä käytännössä Saraste 2012-leirillä, jossa hän päätoimitti leirin aikana neljä kertaa ilmestynyttä, leiriläisille ja heidän kotiväelleen suunnattua lehteä.</p> <p>Työn teoriaosiossa avataan toimitusprosessin sisältö, ja muissa osioissa esitellään leirilehtiprojektin kulku, käydään läpi harrastajalehtien toimitusprosessien ongelmat ja kerrotaan, miten ne ratkaistiin Kajauksessa.</p> <p>Opinnäytetyö osoittaa, että harrastajaporukalla on mahdollista tehdä laadukas lehti. Tämä vaatii toimitusprosessin tarkkaa suunnittelua sekä oman toimituksen haasteiden tunnistamista.</p>	
<p>Asiasanat Toimitustyö, harrastelehdet, aikakauslehdet</p>	

<p>Author Linda Finell</p>	<p>Year of entry 2009</p>
<p>The title of thesis Developing The Editorial Process In An Amateur Magazine My Year as Editor-In-Chief at the Scouting Camp's Magazine <i>Kajaus</i></p>	<p>Number of pages and appendices 38+36</p>
<p>Supervisor Miisa Jääskeläinen</p>	
<p>The subject of this thesis was the development of the editorial process in an amateur magazine.</p> <p>The practical part of this thesis was implemented at the scout camp Saraste, organized in July-August 2012 by the Scouts and Guides of Metropolitan Area. The writer of this thesis worked as an editor-in-chief for the camp's magazine, <i>Kajaus</i>.</p> <p>The goal of this thesis was to solve the problems that scout organizations' amateur magazines face by using a professional editorial office's work methods, using these methods to produce a high-quality magazine for camp participants.</p> <p>The writer of this thesis was responsible for giving the magazine a concept, gathering the editorial staff and planning the editorial process. When planning the editorial process she made an inquiry into similar magazines' editorial staffs. The inquiry disclosed some common problems that amateur magazines face.</p> <p>The theoretical part of this thesis is about the editorial process in general. The other parts tell about the progress of the whole magazine project, the problems of other amateur magazines and how such problems were solved in <i>Kajaus</i>.</p> <p>The writer of this thesis came up with solutions that could be adapted by an amateur editorial staff and put them into practice at the Saraste 2012 Camp, where she worked as an editor-in-chief for the camp's magazine. The magazine came out four times and it was written for both the camp's participants and their families at home.</p> <p>This thesis shows that it is indeed possible to make a high quality magazine with an amateur editorial staff. It takes precise planning of the editorial process and recognizing the challenges within one's own editorial staff.</p>	
<p>Key words work in an editorial office, amateur magazines, magazines</p>	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön tarkoitus ja rajaus.....	1
1.2	Miksi harrastajalehden pitäisi edes olla ammattimainen?	2
2	Toimitusprosessi	3
2.1	Jutun ideointi.....	3
2.2	Toimittajan ohjeistaminen.....	3
2.3	Tiedonhankinta ja jutun rakenteen suunnittelu	4
2.4	Juttusuunnitelma ja jutun kirjoittaminen.....	4
2.5	Editointi.....	5
2.6	Jutun ja aukeamien viimeistely.....	6
2.7	Palaute.....	6
3	Projektina leirilehti	7
3.1	Piirileiri Saraste 2012.....	7
3.2	Leirilehti Kajauksen suunnittelu	7
3.2.1	Kajauksen konsepti	8
3.2.2	Kajauksen toimituksen esittely	10
3.2.3	Toimituksen tilat ja toimitusjärjestelmä.....	12
3.3	Valmis lehti.....	13
4	Kehittämisprojektin suunnittelu.....	15
4.1	Harrastelijavetoisten lehtien ongelmat	15
4.2	Taustakysely	16
5	Toimitusprosessin kehittäminen käytännössä	19
5.1	Kehityskohteenä aikataulut	19
5.1.1	Aikataulujen laatiminen Kajauksessa	20
5.1.2	Päiväaikataulu Kajauksen toimituksessa	21
5.1.3	Aikataulujen noudattaminen Kajauksessa	23
5.2	Kehityskohteenä juttujen laatu	23
5.2.1	Kajauksen toimittajien koulutus	24
5.2.2	Toimittajien osaamisen huomioiminen Kajauksessa	25
5.2.3	Kajauksen toimittajien ohjeistus	26

5.3	Kehityskohteena editointi	27
5.3.1	Juttujen editointi Kajauksessa	28
5.4	Kehityskohteena palautteen antaminen.....	29
5.4.1	Palautteen antaminen Kajauksen toimitukselle	29
6	Pohdintaa projektin onnistumisesta.....	31
6.1	Projektin onnistumiset ja epäonnistumiset	31
6.1.1	Kajaus lukijoiden silmin.....	34
6.2	Oma oppimiseni projektin aikana	35
	Lähteet.....	38

Liitteet

Liite 1 Kyselylomake partiolehtien toimituksille

Liite 2 Taustakyselyn tulokset lukuina

Liite 3 Juttutyyppiohje

Liite 4 Kajauksen toimituskäytäntö

Liite 5 Merkkimääräohje

Liite 6 Sitaattiohje

Liite 7 Toimitusprosessin kulku Kajauksessa

Liite 8 Juttusuunnitelmapohja

Liite 9 Kyselylomake Kajauksen lukijoille

Liite 10 Yhteenvedo lehden saamasta lukijapalautteesta

Liite 11 Lukijapalaute lukuina

Liite 12 Leirilehti Kajauksen 2. numero

1 Johdanto

Kun luin ilmoituksen avoimesta leiriviestinnän pestistä keväällä 2011, en jäänyt miettimään edes minuutiksi. Tajusin, että pesti Pääkaupunkiseudun Partiolaisten (PäPa) kesän 2012 piirileirillä leirilehden päätoimittajana antaisi minulle paitsi opettavaisen ja mielenkiintoisen kokemuksen partiourallani, myös mahdollisen aiheen opinnäytetyölleni.

Minulla oli aikaisempaa kokemusta lippukuntalehden (myöhemmin työssä lpk-lehti) päätoimittajana työskentelystä, ja harrastajavoimin toimitettuja partiolehtiä (myöhemmin työssä harrastajalehdet) olen seurannut lukijana useamman vuoden. Tiesin, että niiden tekemiseen liittyy monia ongelmia, jotka näkyvät lukijalle lehden heikkona laatuina.

Keksin, että voisin hyödyntää pestissäni leirilehden päätoimittajana toimittajakoulutuksesta saamiani taitoja. Halusin luoda sekä omaan että mahdollisesti myös tulevana vuosina toimitettaviin lehtiin sellaisia helposti hyödynnettäviä käytäntöjä, joiden avulla harrastajatoimituskin voi kohottaa lehtensä laatua.

1.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja rajaus

Opinnäytetyöni tarkoituksena on kehittää harrastajalehtien toimitusprosessia ammattimaisemmaksi. Tavoitteena on löytää harrastajavoimin tehtävien lehtien ongelmiin sellaisia ratkaisuja, joiden avulla amatööripäätoimittajakin voi saada lehteensä ammattimaista otetta ja laadukkaampaa sisältöä.

Selvitin erilaisten partiossa toimitettavien lehtien ongelmia, pohdin syitä niiden takana ja lopulta valitsin ongelmiin sopivat ratkaisut. Valitsemani ratkaisut pääsivät testaukseen käytännössä, kun sovelsin niitä toimiessani päätoimittajana PäPan piirileiri Sarasteen leirilehti Kajauksessa. Kartoitin erityisesti pienten lehtien ongelmia, sillä niissä laatu on usein huonompi kuin suurilevikkisissä lehdissä, vaikka molempia tehdäänkin harrastajavoimin.

Työssäni keskityin erityisesti jutuntekoprosessien kehittämiseen. Koko toimitusprosessia kehitin aikataulujen ja toimituksen työtapojen osalta, mutta esimerkiksi lehden ulkoasuun liittyvät seikat sekä konseptointi jäivät pääosin kehittämisprojektin ulkopuolelle. Nekin toki suunniteltiin ja toteutettiin, mutta en voi sanoa, että olisin käyttänyt näissä juurikaan ammattimaisia metodeja – näin projektini oli helpompi rajata. En myöskään koe, että journalismin koulutus olisi varsinaisesti antanut minulle ammatillisia eväitä näihin lehdenteon osa-alueisiin, vaikka niitäkin on koulutusohjelmassa jonkin verran sivuttu.

1.2 Miksi harrastajalehden pitäisi edes olla ammattimainen?

Partio on jäsenilleen vapaaehtoinen harrastus, jossa toiminnan vetäjätkään eivät saa palkkaa. Partiossa tuotetaan harrastajien voimin satoja erilaisia lehtiä, joiden toimittajakunnasta vain murto-osalla on ammattikokemusta lehden teosta. Kokonaan harrastajavoimin tehdään suurinta osaa lippukunta-, leiri- ja piiritason lehdistä.

Miksi harrastajavoimin tehdyn lehden pitäisi edes olla ammattimainen? Eikö riitä, että lehti ilmestyy ja sen tekijöillä on hauskaa? Partiolehtiä, kuten monia muitakin yhdistysten julkaisemia lehtiä rahoitetaan yhdistyksen jäsenmaksuilla ja muilla tuloilla, eikä niitä tarvitse siis yrittää myydä lukijoilleen houkuttelevilla jutuilla tai vetävillä kansiolehtisillä. Lehdillä on kuitenkin tavoitteita: oman kokemukseni ja lehtien oman määrittelyn mukaan niiden tärkein tarkoitus on tiedonvälitys ja yhteishengen luominen. Havaintojeni mukaan nämä tavoitteet jäävät helposti saavuttamatta, jos lehden tekijäporukka ei tiedä, mitä heidän kuuluisi tehdä. Ammattimaisilla käytännöillä voidaan siis edesauttaa lehden tavoitteiden toteutumista ja tehdä toimitustyöskentelystä siihen osallistuville tekijöille mielekästä ja opettavaista.

2 Toimitusprosessi

Toimitusprosessilla tarkoitetaan prosessia, jonka aikana lehden yksittäinen numero muotoutuu juttuaiheista ideoiksi ja lopulta valmiiksi, painetuksi lehdeksi. Se pitää sisällään niin lehden sisällön suunnittelua, ideointia, tiedonhankintaa, toimittajien ohjeistamista, juttujen kirjoittamista ja editointia kuin taittamistakin. Toimitusprosessia ohjailevia työkaluja ovat lehden konsepti ja vuosisuunnitelma (Kuisma, Rätty & Töyry 2008, 26, 52).

2.1 Jutun ideointi

Juttujen tekeminen alkaa aina aiheen löytämisestä ja sen jalostamisesta ja rajaamisesta juttuideaksi. Jutun ideointia voi tehdä toimittaja tai editoija yksin, mutta nopeampaa se on useamman ihmisen voimin. Kun aihe on löytynyt, hiotaan siitä juttuidea rajaamalla jutun näkökulma ja valitsemalla lehteen sopiva käsittelytapa. Valmis juttuidea on silloin, kun sillä on selkeä näkökulma ja jutun idean pystyy tiivistämään pariin yksinkertaiseen lauseeseen. (Kuisma ym. 2008, 64-69.)

Jutun ideat voivat syntyä esimerkiksi toimittajan omista arkisista havainnoista tai kokemuksista. Hyvä juttuidea voi syntyä aivan tavallisista aiheista, joka ei ole millään tapaa uusi tai omituinen. (Lintula & Valkama 2009, 169.)

2.2 Toimittajan ohjeistaminen

Juttuidean muotoilun jälkeen jutun editoija eli toimitussihteeri, päätoimittaja tai toimituspäällikkö ohjeistaa eli briiffaa toimittajan, jotta tämä pääsee jutun teossa eteenpäin.

Briiffaus kertoo toimittajalle jutun aiheen ja sen rajauksen, juttuun toivotun sisällön ja käsittelytavan sekä mahdollisesti myös lähteet. Briiffauksessa on tärkeää mainita myös jutun valmistumisen määräaika eli deadline, jutun pituus sekä muu toivottu materiaali. Jutun deadline määritellään lehden muiden aikataulujen mukaan niin aikaiseksi, kuin mahdollista, jotta aikaa jää riittävästi myös mahdollisille uusille juttuversioille ja taittamiselle. (Kuisma ym. 2008, 70.)

Ohjeistus voidaan tehdä suullisesti tai kirjallisesti, tärkeää on kuitenkin se, että ohjeista ja voi varmistua siitä, että toimittaja on saanut kaiken tarpeellisen tiedon, jotta juttu lähtee rakentumaan suunnitellusti.

2.3 Tiedonhankinta ja jutun rakenteen suunnittelu

Ennen jutun kirjoittamista on toimittajan hankittava tietoa juttuaan varten. Tietolähteinä voivat toimia kirjalliset aineistot, suullinen tieto tai havainnot. Kirjallista tietoa toimittaja voi löytää vaikkapa kirjoista, raporteista, tutkimuksista, aihetta käsitelleistä artikkeleista tai internetistä. Suullista tietoa aiheesta toimittaja saa haastateltavilta, jotka voivat olla jutun päähenkilöitä tai asiantuntijoita. Havaintoja toimittaja voi tehdä aiheesta ja haastateltavistaan tarkkailemalla ympäristöään. (Kuisma ym. 2008, 70-71.)

Kun juttuaiheesta on saatu tarpeeksi tietoa, voidaan jutulle suunnitella rakenne. Rakenne tarkoittaa tapaa, jolla jutun aineisto on jäsennelty valmiiseen juttuun. Jutturakenteita on erilaisia, mutta tärkeintä sisällön jäsentelyssä on sen johdonmukaisuus. Toimittaja voi suunnitella rakenteen joko hyvin tarkasti ennen kirjoittamista tai luottaa vaistoihinsa ja antaa rakenteen muodostua jutun kirjoittamisen aikana. Mitä pidempi juttu on tekeillä, sen enemmän rakenteen suunnittelun merkitys korostuu. (Kuisma ym. 2008, 71-72.)

2.4 Juttusuunnitelma ja jutun kirjoittaminen

Ennakkosuunnittelu helpottaa toimittajan työtä hänen kirjoittaessaan juttua ja pitää editoijan ajan tasalla siitä, millainen jutusta on muodostumassa. Juttusuunnitelma on tiivistelmä tekeillä olevasta jutusta, ja siitä käy ilmi jutun keskeisin sisältö ja rakenne sekä lähteet. Juttusuunnitelma on hyvä tehdä viimeistään siinä vaiheessa, kun haastattelut on tehty ja aineisto hankittu. Hyvä suunnitelma auttaa toimittajaa jäsentelemään oleellisen materiaalin aineiston paljoudesta ja karsimaan rönsyt. Kun toimittaja on varma siitä, mitä aikoo jutussaan sanoa, on kirjoittaminen nopeampaa kuin se olisi ilman suunnitelmaa. Juttusuunnitelma helpottaa myös editoijan työtä, sillä siitä tämä voi helposti tarkistaa, onko toimittaja muistanut kaikki ne asiat, jotka jutussa kannattaa ottaa huomioon. (Kuisma ym. 2008, 72-73.)

Kun juttu on hyvin suunniteltu ja tarvittava aineisto hankittuna, voi toimittaja alkaa kirjoittaa ensimmäistä versiota jutusta.

2.5 Editointi

Editoinniksi kutsutaan toimituksissa hyvinkin erilaisia työvaiheita. Kuisma, Rätty ja Töyry (2008, 14-15) käsittelevät kirjassaan editointia prosessina, joka kulkee käsi kädessä kaikkien toimitustyön vaiheiden kanssa. Heidän mukaansa editoinnin vaiheet ovat suunnitteleva editointi, ohjaava editointi, käsittelevä editointi, viimeistelevä editointi sekä palautteen antaminen valmiista työstä.

Perinteisempi käsitys editoinnista vastaa Kuisman, Rädyn ja Töyryn esittelemistä editointivaiheista lähinnä käsittelevää editointia. Työssäni käytän editointi-termiä nimenomaan käsittelevästä editoinnista. Sen tarkoituksena on havaita kirjoittajalta huomaamatta jääneet toistot, päällekkäisyydet ja ajatusvirheet (Lintula & Valkama 2009, 210).

Lehden toimituksessa editoinnin tekee yleensä toimitussihteeri, päätoimittaja tai toimituspäällikkö, jolla on aina käsitys tekeillä olevasta numerosta kokonaisuutena ja joka tuntee lehden konseptin hyvin.

Juttua käsittelevän editoijan tehtävänä on tarkistaa tekstin tarkkuus ja luettavuus, korjata kielioppi, oikeinkirjoitus ja tyyli, arvioida tekstin mielekkyys, sävy ja rytmi sekä korjata jutun rakenteeseen ja jäsennykseen liittyvät ongelmat (Kuisma ym. 2008, 77).

Yksi editoijan suurista haasteista on toimittajan oman kädenjäljen säilyttäminen. Editoijan tulee olla tarkkana siitä, että hän ei anna oman makunsa määrätä liikaa tekstin suuntaa, sillä jokaiselle muutokselle täytyy olla hyvä peruste, joka on osattava kertoa myös jutun kirjoittaneelle toimittajalle. Jos toimitusprosessin aikataulut antavat myöten, on editoijan hyvä antaa muutokset toimittajan itsensä tehtäviksi. Tällä keinolla hän säästää omaa työaikaansa, mutta kehittää myös toimittajan osaamista. (Kuisma ym. 2008, 93.)

2.6 Jutun ja aukeamien viimeistely

Kun yksittäinen juttu on valmis, se annetaan graafikoille tai taittajille taitettavaksi. Taittaja lisää jutun sille sivukarttaan suunnitellulle aukeamalle yhdessä kuvien kanssa. Tässä vaiheessa editoija toimii taittajan työparina, ja yhdessä he valitsevat juttuun sopivat kuvat ja hahmottelevat jutulle sopivan kokonaisuuden. Editoija muotoilee jutun otsikot, ingressit, nostot ja kuvatestit aukeamalle ja kirjoittaa jutuista johdetut sisällysluettelon otsikot ja kansitekstit. Kun taiton ensimmäinen versio on valmis, editoija tarkistaa vielä paperille tulostetut koevedokset läpi, ja varmistaa, että aukeamat ja juttukokonaisuudet toimivat. Hän oikolukee jutut vielä kerran valmiista taittovedoksista ja tarkistaa, ettei editointivaiheessa ole jäänyt huomaamatta kirjoitus- tai lyöntivirheitä. Taittovedoksia voidaan myös kierrättää toimituksessa, jotta kirjoitusvirheet ja muut tekstin pienet ongelmat huomattaisiin mahdollisimman hyvin. Korjaukset voidaan tehdä joko vedospaperihin tai suoraan tietokoneen taittotiedostoon. (Kuisma ym. 2008, 99-102.)

2.7 Palaute

Säännöllinen palautteenanto toimittajille auttaa lehden laadun säilyttämisessä ja parantamisessa. Palautteen annolla tarkoitetaan saavutettujen tulosten vertaamista työlle annettuihin tavoitteisiin. (Kuisma ym. 2008, 114.)

Palautetta voidaan antaa toimittajalle koko toimitusprosessin ajan. Palautteen antajina voivat toimia editoijan lisäksi myös muut toimittajat ja toimituksessa työskentelevät henkilöt. Palautetta voi tulla myös toimituksen ulkopuolelta, nimittäin lukijoilta. Perinteinen tapa antaa palautetta valmiista jutuista on lehden ilmestymisen jälkeen pidetty palautekokous, johon osallistuu koko toimitus. Palautteen on aina oltava valmisteltua ja perusteltua. Onnistuneesta työstä on syytä kiittää, ja silloin, kun työ ei vastaa annettuja tavoitteita, on tärkeää eritellä, mikä ei onnistunut. Palaute kehittää toimittajan osaamista ja auttaa toimitusta hahmottamaan, miten hyvin asetettuihin tavoitteisiin on päästy. (Kuisma ym. 2008, 114.)

3 Projektina leirilehti

3.1 Piirileiri Saraste 2012

Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry. (PäPa) on pääkaupunkiseudulla toimivien noin 130 lippukunnan kattojärjestö. Tukeakseen lippukunnissa tapahtuvaa partiotoimintaa PäPa järjestää erilaisia suuria tapahtumia ja leirejä, partiotaitokilpailuja sekä koulutusta. (Pääkaupunkiseudun Partiolaiset.)

Saraste-piirileiri oli PäPan lippukuntien yhteinen kesäleiri, joka järjestettiin heinä-elokuun vaihteessa Hämeenlinnan Evolla. Saraste oli vuoden 2012 suurin partioleiri sekä kaikkien aikojen suurin piirileiri Suomessa lähes 4500 osallistujallaan. (Saraste 2012, 2012.)

Leiri tehtiin noin tuhannen vapaaehtoisen partiolaisen voimin, palkattuja työntekijöitä leiriprojektissa oli yksi. Leiri kesti yhdeksän päivää, ja sen aikana eri-ikäiset partiolaiset, 7-vuotiaista ylöspäin, viettivät kesäleireilämää telttamajoituksessa nukkuen, metsässä valmistettua ruokaa syöden ja erilaisissa ohjelmissa seikkaillen. Leirin perusarjen pyörittämisen lisäksi leirillä oli aktiivinen viestintätiimi, joka välitti tietoa leiristä ulospäin nettisivujen kautta ja toimitti leirilehteä.

Itse toimin Sarasteella leirilehden päätoimittajana ja koko viestintätiimin johtajana. Alkuperäinen pestini oli vain päätoimittaja, mutta leiriä edeltäneenä keväänä sattuneiden pestimuutosten takia otin vastaan myös viestintäjohtajan pestin maaliskuussa 2012.

3.2 Leirilehti Kajauksen suunnittelu

Leirilehden suunnittelu käynnistettiin joulukuussa 2011. Aloitin projektin etsimällä ympärilleni toimitussihteerin, ulkoasusta vastaavan AD:n sekä joukon toimittajia, taittajia ja valokuvaajia. Ensimmäisessä kokouksessamme joulukuun lopulla tutustuimme toisiimme ja päätimme lehdelle nimen. Joulukuun jälkeen kokouksia pidettiin kerran kuussa, ja kevään edetessä pääsimme suunnittelemaan yhä konkreettisempia asioita Kajaukseen liittyen. Kokoukset kestivät kerrallaan noin kolme tuntia, ja ryhmähengen kohottamiseksi kokoonnuimme aina jonkun toimituksen jäsenen kotona. Iltakokousten lisäksi

si pidimme toukokuussa yhden yön kestäneen toimitusviikonlopun, jossa ryhmäydyttiin, käytiin tarkemmin lehden sisältöä läpi ja omaksuttiin yhteisiä pelisääntöjä.

Taulukko 1. Toimituskokousten aiheet

Ajankohta	Kokouksen sisältö
Joulu-helmikuu	Tutustumista, ryhmäytymistä, juttutyyppeihin tutustumista, Kajauksen kohderyhmään tutustumista
Maalis-huhtikuu	Kajauksen konseptointia: lehden tyylin ja linjan ideoimista ja päättämistä, lehden teemojen päättämistä, sivukartan luomista
Touko-kesäkuu	Lehden ulkoasun suunnittelua, Kajauksen ennakkonumeron ideointi: sisältösuunnitelman teko, juttujen jakaminen toimittajille ja kuvaajille, juttujen kirjoittaminen ja editointi, taittaminen.
Heinä-elokuu	Leirinaikaisten numeroiden suunnittelu: juttuaiheiden etsiminen, juttujen ideointi, juttujen ohjeistaminen toimittajille, juttujen kirjoittaminen ja editointi, taittaminen.

3.2.1 Kajauksen konsepti

Toimituskokouksissa tulimme siihen tulokseen, että haluamme tehdä Kajauksesta tietyllä tapaa hyvin perinteisen leirilehden: sen oli määrä välittää tietoa leirin tapahtumista, tarjota mukavia hengähdystaukoja leiriärien keskelle sekä antaa leiriläisille uusia näkökulmia ajankohtaisiin leiriasioihin.

Toimituksen yhteispäätöksellä Kajauksen johtaviksi ohjenuoriksi nostettiin seuraavat:

- Kajaus on ulkoasultaan hillityn tyylikäs, mutta sisältö on räiskyvää, värikästä ja rajauksin.
- Kajaus ei aliarvioi lukijaa eikä mielistele ketään
- Kun saat Kajauksen käteesi, on wou-efekti taattu
- Kajauksen toimituksella on kreisi meininki
- Kajaus on lehti, josta puhutaan

Lehden todellista kohderyhmää olivat kaikki leiriläiset 7-vuotiaasta ylöspäin, mutta päätimme tehdä hieman tarkemman kohderyhmän rajauksen 15-vuotiaista ylöspäin. Käytännössä kohderyhmän rajaaminen tarkoitti sitä, että otimme lehden sisältöä

suunnitellessamme enemmän huomioon 15-vuotiaat ja sitä vanhemmat, ja esimerkiksi pelkästään lapsille suunnatut juttutyypit kuten tehtävä sivut jätimme kokonaan pois.

Kohderyhmän rajaaminen helpotti lehden tekemistä siten, että joka jutun kohdalla ei tarvinnut miettiä sen sopivuutta kaikille leirin ikäryhmille, vaan saattoi valita sellaisia näkökulmia ja käsittelytapoja, jotka eivät välttämättä nuorimmille avautuisi. Koska lehden tekijät kuuluivat itsekin lehdelle määriteltyyn kohderyhmään, heitä oli helppo neuvoa jutun kirjoittamisessa kannustamalla kirjoittamaan sen tyylistä tekstiä, kuin mitä he itse haluaisivat lehdestä lukea.

Lehden luonteen ja sen kohderyhmän rajauksen jälkeen aloimme yhdessä toimituksen kanssa luoda leirilehteä, joka ilmestyisi neljä kertaa leirin aikana ja kerran ennen sitä. Koska leirillä ohjelma ja päivittäiset rutiinit vievät monelta paljon aikaa, päätelimme toimituksen kanssa, että 1500 kappaleen painosmäärä riittäisi tavoittamaan kaikki leiriläiset ilman, että lehdistä täytyisi tapella. Leirillä ihmisillä on vapaa-aikaa niin eri aikoihin päivästä, että samaa lehteä voi hyvin lukea useampi ihminen. Kajausta jaettiin leirillä ilmaiseksi, ja lehdestä julkaistiin myös näköisversio Issuu-palvelussa, <http://issuu.com/kajaus>. Ilmestyneet numerot linkitettiin aina myös leirin omille nettisivuille, www.saraste2012.fi/ajankohtaista/kajaus.

Kajauksen muodoksi valittiin tabloidi. Muotoon päädyttiin, kun saimme budjettiin sopivan tarjouksen Salon Lehtitehtaalta, jolla tabloidi oli ainoa mahdollinen formaatti lehdelle. Kyseinen painotalo oli painanut partioleirien lehtiä aiemminkin, ja kirjapainon johtajana oleva entinen partiolainen lupasi kuljettaa lehdet Salosta Evolle talkootyönä. Lehden painaminen Salon Lehtitehtaassa tuntui siis hyvältä ajatukselta taloudellisista syistä sekä siksi, että heidän aiemmin hyvin mennyt yhteistyönsä partioleirien kanssa vaikutti lupaavalta omaa leiriämme ajatellen. Partioleirillä olosuhteet ovat aina hieman epävakaa kuin sisätiloissa toimivissa ammattitoimituksissa, joten molemminpuolinen ymmärrys ja joustamismahdollisuus ovat tärkeitä kriteereitä palveluntarjoajien valinnassa.

Kun vertailimme aiempien leirilehtien sivumääriä ja toimitusten kokoja, totesimme 12-sivuisen lehden olevan toimituksellemme sopiva koko. Sen kokoisen lehden saisimme kasaan annetuissa aikatauluissa ja ilman, että kukaan toimittajista rasittuu liikaa.

Kajauksen sisältöä ohjaamaan päätimme keväällä numerokohtaiset teemat: leirivalmistelut, ohjelma, alaleirit ja leirin loppumisen haikeus. Lisäksi lehti päätettiin jakaa neljään eri osioon: Aamupala, Lounas, Päivällinen ja Iltapala (vrt. Rantanen 2007), jotta juttujen jakaminen toimitustiimeille olisi helpompaa. Osioiden oli myös tarkoitus jakaa lehden sisältöä esimerkiksi kevyempiin ja syväluotaavimpiin juttuihin.

3.2.2 Kajauksen toimituksen esittely

Kajauksen toimitukseen kuului itseni eli päätoimittajan lisäksi apukätenäni toiminut toimitussihteeri, ulkoasusta vastannut AD, kolme taittajaa, yksi kuvittaja, kaksi valokuvaajaa ja kymmenen kirjoittavaa toimittajaa.

Toimitussihteeriksi sain jo syksyllä 2011 kokeneen partiolehtitoimittajan Ella Mattilan, ja AD:ksi ryhtyi vuodenvaihteessa Riikka Helminen, jolla oli kokemusta partiolehtien taittamisesta. Taittajista kahdella oli kokemusta lippukuntalehtien taitosta ja taitto-ohjelma InDesignin käytöstä, ja yksi oli taittajana aloittelija, mutta kylläkin innokas ja valmis oppimaan uutta. Molemmat kuvaajat ja kuvittaja olivat innokkaita harrastajia, joita minun ei juuri tarvinnut ohjeistaa tai kouluttaa.

Toimittajien joukossa osaamistaso vaihteli eniten. Heistä kolmen lehtijutut olivat jo alussa ansioituneita ja taitavasti kirjoitettuja, ja niissä näkyi iän ja harrastuneisuuden tuoma kokemus. Loppujen kohdalla huomasin selkeämmin, että kokemusta ei ollut vielä ihan niin paljon. Heidän jutuissaan oli jonkin verran korjattavaa ja editoitavaa leirin loppuun asti. Kokemattomuuden huomasin muun muassa kielivirheistä ja puhekielisistä lauserakenteista tekstin joukossa.

Taulukko 2. Toimituksen kokoonpano ja kokemus toimitustyöstä

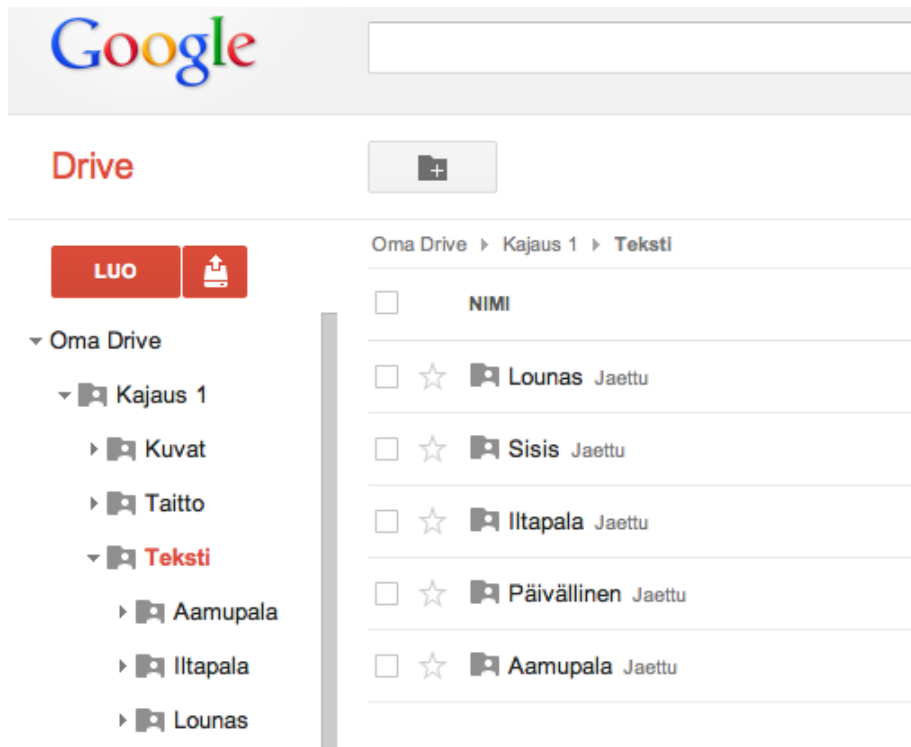
Tehtävä toimituksessa	Ikä	Suku- puoli	Kokemus
Toimitussihteeri	22	Nainen	PäPan piirilehden toimittajana 2 vuotta, leirilehden toimittajana 2 kesänä, kesäleirin radiotoimittajana yhden kesän
AD	21	Nainen	Lippukuntalehden taittajana 3 vuotta, lpk-lehden toimittajana 5 vuotta
Taittäjä	22	Nainen	Lippukuntalehden taittajana 2 vuotta, leirilehden taittajana yhden kesän, ammattiotopistotason tutkinto graafisesta suunnittelusta
Taittäjä	17	Nainen	Ei kokemusta graafisesta alasta
Taittäjä	16	Mies	Lpk-lehden taittajana vuoden, harrastanut kuvataiteita kuvataidekoulussa
Kuvittaja	17	Nainen	Harrastanut kuvataiteita, opiskelee kuvataidelukiassa
Valokuvaaja	18	Nainen	Harrastanut valokuvausta 3 vuotta
Valokuvaaja	17	Nainen	Harrastanut valokuvausta 3 vuotta, opiskelee kuvataidelukiassa
Toimittaja	22	Mies	Lpk-lehden toimittajana 4 vuotta, ylioppilaskunnan lehdessä toimittajana 2 vuotta
Toimittaja	22	Nainen	Lpk-lehdessä toimittajana 3 vuotta
Toimittaja	21	Nainen	Ei aiempaa kokemusta toimitustyöstä
Toimittaja	20	Nainen	Lpk-lehdessä toimittajana 3 vuotta, leirilehden toimittajana yhden kesän
Toimittaja	17	Mies	Lpk-lehden toimittajana 2 vuotta, PäPan piirilehden toimittajana 1 vuoden
Toimittaja	16	Nainen	Lpk-lehdessä toimittajana vuoden
Toimittaja	16	Nainen	Lpk-lehdessä toimittajana alle vuoden
Toimittaja	15	Nainen	Lpk-lehdessä toimittajana vuoden
Toimittaja	16	Nainen	Lpk-lehdessä toimittajana 2 vuotta
Toimittaja	16	Mies	Lpk-lehdessä toimittajana vuoden

Toimittajien vaihteleva osaaminen oli mielestäni luonnollista, sillä mukana oli hyvin eri-ikäisiä ja erilaisen toimittajakokemuksen omaavia tyyppejä. Kokeneimmilla oli takanaan useita vuosia niin partio- kuin muidenkin järjestöjen lehdissä, kun taas kokemattomimmilla saattoi olla takanaan vasta yksi numero lippukuntalehden toimituksessa. Toimittajat olivat iältään 15–22-vuotiaita, joten osaamisen tasoa selitti osaltaan myös puhtaasti erot elämäkokemuksessa ja koulutuksessa. Partion toimintamenetelmiin kuuluu myös erottamattomasti tekemällä oppiminen. Voin ylpeänä sanoa, että Kajauksessa tätä partiomenetelmän osaa toteutettiin hyvin.

3.2.3 Toimituksen tilat ja toimitusjärjestelmä

Ennen leiriä toimitus kokoontui vaihtelevasti eri jäsentensä kodeissa tai PöPän toimistolla Töölössä. Yhteyttä toimituksen kanssa pidimme sähköpostilla, leirin intranetissä, puhelimitse sekä toimitukselle luodussa Facebook-ryhmässä. Leirillä toimitus työskenteli koko leirin viestintää palvelleessa viestintäpalatsissa, eli noin 100 neliön kokoisessa kaarihallissa. Kajauksen toimitukselle hallista oli varattu muutama iso työskentelypöytä sähköpisteineen, työtuoleja sekä papereiden ja toimistotarvikkeiden säilytystilaa. Samassa tilassa työskenteli niin paljon muitakin ihmisiä, että siitä ei lopulta muodostunut kovinkaan kodikasta paikkaa millekään tiimille. Työskentelypaikkana tila toimi kuitenkin hyvin, jutut saatiin kirjoitettua ja langaton nettiyhteys juttujen siirtoa ja tiedonhakua varten toimi hyvin.

Toimitusjärjestelmänä Kajauksessa käytettiin ilmaista pilvipalvelu Google Drivea, jonne olin ennen leiriä luonut kansiot jokaiselle lehden numerolle. Joka kansiossa oli alakansiot tekstile, taitolle ja kuville, ja niiden alla jälleen kansiot lehden eri osioille. Osiokansioissa oli vielä kansiot 1. versioille ja valmiille jutuille. Toimittajat ja kuvaajat laittoivat tuotoksensa aina ”1. Versio”-kansioon, josta editoijat avasivat ne ja tallensivat editoidut versiot (kuvien tapauksessa valitsivat taittoon sopivimmat kuvat) ”Valmiit”-kansioon. Sieltä taittajat poimivat valmiit jutut ja kuvat taittaviksi.

Kuvio 1. Kajauksen toimitusjärjestelmä Google Drivessa

Varajärjestelmänä käytössämme oli leirille hankittu muistitikku sekä leirin sisäinen verkkolevy. Verkkolevy saatiin tosin toimimaan vasta leirin oltua jo muutaman päivän käynnissä, joten pitäydyimme jo tutuksi tulleessa Google Drivessa.

Taittajat jakoivat työt joka numeron kohdalla niin, että kolmella taittajalla oli kullakin yksi tai kaksi aukeamaa taitettavana. Saatuaan aukeamat valmiiksi he siirsivät ne AD:lle muistitikun avulla, ja AD teki taittovedoksiin viimeiset muokkaukset. Ajanpuutteen takia toimitussihteerit tekivät vedosten oikoluvun kolmessa ensimmäisessä numerossa suoraan näytöltä, ja vasta viimeisen numeron kohdalla ehdimme tulostamaan vedokset paperille tarkistettaviksi.

3.3 Valmis lehti

Kajaus oli 12-sivuinen, sanomalehtipaperille painettu tabloidi, joka ilmestyi neljä kertaa kahdeksanpäiväisen leirin aikana. Vakituksia juttupaikkoja lehdessä oli vain muutama, lehden alussa ja lopussa, joissa oli samoilla paikoilla aina muun muassa pääkirjoitus, toimittajan kommentti, henkilöjuttu sekä kolumni.

Taulukko 3. Kajauksessa käytetyt juttutyypit, aiheet sekä sijainti lehdessä

Juttutyyppi	Aiheina muun muassa	Sijainti
Sisällysluettelo	Numerossa olevat jutut, 4-6 nostoa kiinnostavista jutuista	Sivu 2/ Aamupa- la (AP)
Toimittajan kommentti	Toimittajan ajatuksia mm. sivistyneestä käytöksestä, leirin muonituksesta ja ekasta kerrasta leiripestissä.	Sivu 2/ AP
Pääkirjoitus	Tekijät vs. valittajat, leiriin kotiutuminen	Sivu 3/AP
Päivän kuva	Kiinnostava, hauska tai ajatuksia herättävä kuva leiriltä kuvateksteineen, Kuin kaksi marjaa	Sivu 3/AP
Sääennuste	Kolmen päivän sää	Sivu 3/AP
Taulukko	24 tuntia kestäneen ohjelman esittely	vaihtelee
Kommentti/ huomio	Toimittajan huomio ajankohtaiseen aiheeseen	vaihtelee
Infografiikka	Leirissä syöty jäätelö, leirille saapumisen tavat	vaihtelee
Toimitus testaa	Jäätelöt, aamujumppa, leiriduunien keräily	vaihtelee
Uutinen	Riippumattokylä, metallimessu, merirosvo-ohjelma	vaihtelee
Alaleiriesittely	Alaleirin esittely asukkaiden kautta	vaihtelee
Feature	Perheleirin elämää	vaihtelee
Gallup	Leiripestit, leirillä loppuneet/kotiin unohtuneet varusteet	vaihtelee
Reportaasi	Pyöräily leirille, leirin muonitus	vaihtelee
Neuvokki	Johtajaohjelmat, unohtuneiden varusteiden korvaaminen	vaihtelee
Sanakirja	Partiojargonia ei-partiolaisille leiriläisille	vaihtelee
Henkilöjuttu	Leiriromanssin pyörteissä oleva pari, leirin varajohtaja	Sivu 10/Iltap ala (IP)
Kolumni	Jonotus, huutaminen, teknologian tulo metsään	Sivu 10/ (IP)
Ilmoitustaulu	Menovinkkejä ja tiedotusasiaa leiriläisille	Sivu 11/ (IP)
Juttupaketti	Vierailupäivä, sisältää mm. kysymys-vastaus-haastattelun, auki kirjoitettuja haastatteluihin perustuvia juttuja, toimittajan kommentin, infografiikan	Sivu 8- 9/ Päi- vällinen
Bloginosto	Pätkä leirin nettisivuilla julkaistusta blogikirjoituksesta	vaihtelee
Kysymys- vastaus- haastattelu	Vesiaiheisen ohjelmalaakson esittely tekijöiden näkökulmasta	vaihtelee
Sitaatteihin kirjoitettu hen- kilöjuttu	Leirin maskottihahmoa esittävän johtajan ajatuksia pestistään, 28 päivää leirialueella viettänyt johtaja, partiossa ystävystyneet	vaihtelee
Kuvareportaasi	Rakennusleirin elämää, perheleirin eläinkulkue	vaihtelee
Barometri	Keskivertoleiriläinen	vaihtelee
Selviytymisopas	Palasteltu juttu siitä, miten leirin jälkeen voi selviytyä	vaihtelee
Tekstiviesti- palsta	Lukijoiden lähettämiä tekstiviestejä	Sivu 12/ (IP)

4 Kehittämisprojektin suunnittelu

Leirilehtiprojekti ja oma opinnäytetyöni jakaantuivat kahteen osaan. Ensimmäinen osio oli luonnollisesti taustatyöt, joita lehden perustaminen vaati: toimituksen kokoaminen ja lehden suunnittelu sekä kehittämisprojektiani varten toteuttama taustakysely, jolla selvitin, millaisia ongelmia muut partion harrastajalehdet ovat kohdanneet työskentelyssään. Jälkimmäinen osio oli toimitusprosessin kehitystyö, jota tein aktiivisesti loppuvästä 2012 viimeisen lehden painoon menoon 6.8.2012 asti.

4.1 Harrastelijavetoisten lehtien ongelmat

Partiolehtiä on monenlaisia: on lippukuntalehtiä, leirilehtiä, partion kattojärjestöjen lehtiä sekä johtajaikäisille suunnattuja lehtiä. Näiden laadulliset erot ovat suuria, mikä johtuu varmasti siitä, että suurempilevikkisiä lehtiä hakeutuvat tekemään ihmiset, joilla on jo valmiiksi jonkinlaista kokemusta toimitustyöstä. Niitä tehdään laajemmille joukoille kuin vaikkapa lippukuntalehtiä, joten tekijätkin voidaan valita suuremmasta joukosta: näin ollen isompien lehtien toimituksiin on varaa valita kokeneempia ja osaavampia tekijöitä kuin pieniin lippukunta- tai leirilehtiin, joissa potentiaalinen tekijäjoukko koostuu vain kymmenistä muutamiin satoihin ihmisiin.

Lehtien laadulliset ongelmat selviävät pelkästään lehtiä selailemalla. Niitä ovat ainakin juttujen yksipuolisuus ja tylsyys, kieleen ja oikeinkirjoitukseen liittyvät ongelmat, huono painojälki, toimimaton taitto, erilaisten juttutyyppeiden suppea käyttö ja lehtien epäsäännöllinen ilmestyminen.

Nämä ongelmat ratkeaisivat pääosin siten, että pestattaisiin lehtiin vain jo kokemusta omaavia tekijöitä, joille lehti on ykköspesti. Päätoimittajan tulisi olla myös asialleen omistautunut, mieluiten ainakin puoliammattilainen, joka osaisi johtaa toimitusta määrätietoisin ottein. Tällainen ratkaisu ei kuitenkaan olisi kestävä, eikä myöskään partion toimintamallien mukainen. Partiossa on tarkoitus oppia tekemällä ja kasvaa pestissään. Jos toimituksiin otettaisiin vain jo täysinoppineita tekijöitä, jäisi tämä partiomenetelmän osa-alue kokonaan toteutumatta. Toimivampi keino tarttua ongelmiin onkin siis toimi-

tustyöskentelyn kehittäminen. Sitä varten oli selvitettävä, mistä lehtien laadulliset ongelmat johtuvat.

4.2 Taustakysely

Työni alkuvaiheessa teetin partiolehtien toimituksille suunnatun nettikyselyn (Liite 1), jolla kartoitin toimitusten tapoja työskennellä. Vastausten avulla koetin löytää toimitusprosesseista ne tekijät, jotka vaikuttavat lehden laatuun, ja jotka ovat partiolehdissä useimmiten syynä huonoon laatuun.

Taustakyselyn toteutin ilmaista Google Forms –palvelua käyttäen. Kyselylomaketta luodessani pohdin, mitkä ovat olennaisesti lehden laatuun vaikuttavia asioita. Kysymyksiä miettiessäni pohdin omia hyviä ja huonoja kokemuksiani toimittajana työssä ja tutkin kirjallisuutta (Kuisma, Rätty & Töyry 2008) löytääkseni esimerkkejä toimitusprosessin osista ja niiden onnistumiseen vaikuttavista tekijöistä. Yritin muotoilla kysymykset niin, että niihin on helppo vastata myös sellaisen harrastajatoimittajan, joka ei tunne alan termejä tai ammattilehtien toimitusprosessien kulkua.

Lomakkeessa kysyin vastaajilta taustatiedoiksi seuraavat kysymykset:

- Millaista lehteä teet / olet tehnyt?
- Oma asemasi lehdessä?
- Kuinka usein lehtenne ilmestyy / ilmestyi?
- Kuinka monta henkilöä toimitukseenne kuuluu / kuului?

Seuraavat kysymykset puolestaan toimivat varsinaisena lähteenä sille, mitä halusin kyselyn avulla selvittää. Kysymyksiin vastattiin valitsemalla sopiva arvo asteikolta 1-5, yhden ollessa aina huonoin mahdollinen tilanne ja viiden paras:

- Aikataulut (Millaiset aikataulut tekijöille on määritelty?)
- Aikataulujen noudattaminen (Kuinka hyvin annettuja aikatauluja noudatetaan?)
- Juttujen ohjeistaminen tekijöille (Miten jutut ohjeistetaan niiden tekijöille?)
- Lehden suunnittelu (Kuinka tarkasti lehden sisältö on suunniteltu?)
- Juttujen laatu (Kuinka laadukkaiksi koet toimittajilta tulevat jutut?)

- Palautteen antaminen (Minkä verran toimittajillenne annetaan palautetta?)
- Palautteen vaikutus (Kuinka suuri vaikutus palautteella on toimittajien kehittymiseen?)
- Juttujen oikeakielisyys (Kuinka oikeakielisiä jutut ovat?)
- Lehden oma tyyli (Kuinka tarkasti lehden tyyli on määritelty?)
- Juttujen editointi (Kuinka paljon juttuja editoidaan ennen lehden painoon menoa?)
- Lehden suurin yksittäinen ongelma

Kyselyyn vastasi yhteensä 44 partio- ja muiden järjestölehtien tekijää. Vastaajien joukossa oli päätoimittajia, toimittajia, avustajia, toimitussihteereitä, kuvaajia, kuvittajia sekä taittajia. Moni vastasi osallistuvansa useamman kuin yhden lehden tekoon, ja usealla vastaajalla oli samoin useampi toimenkuva tekemissään lehdissä.

Lippukuntalehteä	24	49%
Leirilehteä	2	4%
Heppua / Partiojohtajaa / muuta kattojärjestön lehteä	8	16%
Other	15	31%

Kuvio 2. Kyselyyn vastanneiden tekemien lehtien tyypit

Päätoimittaja	21	47%
Toimitussihteeri	4	9%
Toimittaja	24	53%
Avustaja	3	7%
Other	14	31%

Kuvio 3. Kyselyyn vastanneiden tehtävät toimituksissa

Suurin osa vastaajien toimittamista lehdistä ilmestyi 3-4 kertaa vuodessa (44 %). Tämä on tyypillinen ilmestymistiheys lippukuntalehdelle, joita myös oli suurin osa lehdistä.

Lippukuntalehden teko on aikataulullisesti hyvin erilaista kuin viikon sisällä usean keran ilmestyvän leirilehden. En kuitenkaan kokenut, että kyselyni olisi mennyt hukkaan saadessani suurimman osan vastauksista nimenomaan lippukunta- ja kattojärjestöjen lehtien tekijöiltä, sillä sekä lippukunta- että leirilehtien toimitusprosesseissa on paljon samanlaisia piirteitä alkaen juttujen ideoinnista ja suunnittelusta aina jutun kirjoittamiseen ja juttutyyppeihin saakka. Suurin eroavaisuus on aikataulut, mutta toisaalta löyhätahtisestikin ilmestyvän julkaisun teossa aikataulutuksella on merkitystä. Siinä missä leirilehden ilmestymistä voi viivästyttää tuntienkin viivästys toimitusprosessin aikataulussa, viivästyy useat lippukunta- ja kattojärjestöjen lehdet, kun toimitusprosessin osat kestävät viikkoja ennakoitua kauemmin.

Vastaajien toimenkuvalla lehdessä oli mielestäni jonkinasteinen merkitys kyselyn tulokinnalle. Päätoimittajilla ja toimitussihteereillä on yleensä kokonaiskuva lehden toimitusprosessista ja sen sujumisesta, kun taas toimittajat, taittajat ja kuvaajat katselevat lehden tekoa omasta näkökulmastaan. Kaikille heillä voi kuitenkin hyvin olla tarkka käsitys siitä, miten kyselyssä esittämäni asiat on heidän lehdessään hoidettu.

Viimeisenä taustakysymyksenäni kysymäni toimituksen koko vaikuttaa moniin toimitusprosessin osiin: aikataulujen noudattamiseen, lehden suunnitteluun, palautteen antamiseen sekä juttujen ohjeistamiseen. Mitä pienempi toimituksen koko on suhteessa lehden vaatimaan työmäärään, sitä enemmän toimituksissa voidaan joutua tinkimään näistä osioista. Vastauksien tarkempi tulkitseminen näytti kuitenkin, että ongelmat jakautuivat tasaisesti kaiken kokoisten toimitusten kesken.

Kyselyssä ilmenneitä ongelmia käsittelemme tarkemmin seuraavassa luvussa.

5 Toimitusprosessin kehittäminen käytännössä

Kehitystyön metodi oli hyvin kokemuksellinen. Toimitusprosessin kehittämisen aloitin taustatöiden valmistuttua. Kun toimitus oli koossa, lehti konseptoitu ja taustakyselyyn tullut riittävästi vastauksia, aloin käymään vastauksia läpi. Vastausten perusteella valitsin kehityskohteikseni ne toimitusprosessin osat, jotka olivat saaneet huonon tai tyydyttävän (alle 4) keskiarvosanan vastaajilta, tai huomattavan monta suullista mainintaa.

Keinoja prosessin kehittämiseen löysin käymällä läpi omia kokemuksiani laadukkaiden lehtien toimitustyöstä (työharjoittelut Me Naisissa ja Alma 360 Asiakasmediassa helmikuussa 2011), sekä kirjallisuudesta (Kuisma, Rätty & Töyry 2008) ja opintojen aikana kertyneestä luentomateriaalista. Näistä sain tietysti vain vihjeitä siitä, miten onnistuneeseen toimitusprosessiin, jonka lopputuotteena on laadukas lehti, voi päästä.

Ennen oman toimituksemme aktiivista toimitustyöskentelyvaihetta en voinut saada varmuutta siitä, että valitsemani keinot pätsivät myös harrastajatoimituksen prosessiin. Niinpä suuri osa kehitystyöstä koostui käytännön kokeilusta: otin toimituksemme käyttöön hyviksi arvelemiani työtapoja ja käytäntöjä, ja vasta lehden ilmestyttyä pystyin sanomaan, toimiko valitut keinot omassa lehdessämme. Työtapoja toin käyttöön erilaisien ohjeistusten ja työkalujen myötä.

Projektin aikana tein havaintoja käytäntöjen toimimisesta, ja kävin niitä suullisesti läpi toimitussihteerini kanssa. Päiväkirjaa tai vastaavaa en huomioistani pitänyt, sillä ne jäivät hyvin tarkasti mieleeni päivittäisen havainnoinnin ja keskustelujen perusteella. Pidimme pöytäkirjaa kaikista toimituskokouksistamme ennen leiriä, joten projektin edistyminen tallentui muistiin myös niihin.

5.1 Kehityskohteena aikataulut

Kyselyyn vastanneet nimesivät aikatauluun liittyvät ongelmat useimmiten lehden laadukkuuden esteeksi. Aikatauluihin liittyviä ongelmia nousi esille useampi: lehdellä ei ole varsinaista ilmestymisaikataulua, yhteisesti sovitusta aikatauluista ei pidetä kiinni,

juttujen tekoon ei ole riittävästi aikaa tai aikataulut on laadittu huolimattomasti. Asteikolla 1–5 (1=huonoin mahdollinen tilanne, 5=paras mahdollinen tilanne) vastaajat antoivat aikataulujen noudattamiselle keskiarvosanan 2,88. Aikataulujen laatiminen ja ohjeistaminen tekijöille sai kuitenkin hyvän arvosanan vastaajilta. Asteikolla 1–5 keskiarvosana aikataulujen laatimiselle oli 4,42. Kuitenkin sanallisissa palautteissa moni vastaaja harmitteli, että lehden tekoa ohjaavat aikataulut ovat hyvin epäselviä.

Ammattimaisesti toimitettavia lehtiä ohjaa aina aikataulu. Vaikka lehti ei ilmestyisikään usein, on toimittajalle tärkeää tietää, milloin häneltä tilatun jutun tulisi olla valmis. Se on perusta kaikelle oman ajankäytön suunnittelulle ja myös onnistuneen jutun toteutukselle. Kun toimituksella on tiedossa aikataulu, jolla lehteä tehdään, voi heiltä myös vaatia siinä pitäytymistä. Annettujen aikataulujen noudattaminen on tärkeää, sillä toimitusten jäsenten työt ovat monesti riippuvaisia toisistaan, ja kun yksi jutunteon vaihe laahaa jäljessä, viivästyvät myös muut jutun teon vaiheet.

5.1.1 Aikataulujen laatiminen Kajauksessa

Jo Kajauksen tiivistähtisen luonteen takia oli alusta asti selvää, että toimitukselle on tehtävä tarkat aikataulut paitsi lehden viimeisen deadline myös kaikkien muiden lehdentekoprosessin osien osalta.

Aikataulutuksen suunnittelu lähti lehden ilmestymisaikataulun suunnittelusta. Toimitussihteerin ja AD:n kanssa neuvoteltuani tulimme siihen tulokseen, että lehden olisi hyvä ilmestyä neljä kertaa kahdeksanpäiväisen leirin aikana. Kevään ajan suunnitelmissamme oli ilmestyminen 3-4 kertaa, mutta lopulta päädyimme neljään ilmestymiskertaan, sillä kolme tuntui hieman liian pieneltä määrältä noin pitkälle leirille. Epäilimme, että lukijat eivät ehtisi muodostaa suhdetta lehteen, jos se ilmestyisi vain kolme kertaa, ja toisaalta toimituksemme koko ja osaaminen vakuuttivat meidät myös siitä, että saisimme kasaan neljä numeroa. Neljän numeron kokonaisuuden saimme myös sovitettua leirin aikatauluun hyvin, ja se mahdollisti lehden ilmestymisen joka toinen päivä.

Ilmestymispäivät päätimme leirin ohjelman aikataulua silmällä pitäen ja niin, että ensimmäisen numeron tekoon olisi tarpeeksi aikaa. Lehdentekoprosessin aikataulutamis-

ta varten tarvitsin tietoa painotalon aikatauluista. Selvitin, milloin he viimeistään tarvitsevat materiaalit, jos haluamme lehden olevan leiriläisten käsissä tiettyä aikana. Toiveissamme oli, että lehti saataisiin jaettua aina sen ilmestymispäivän aamuna alaleirien kokouksiin kello 11.00 mennessä. Niistä jakelu hoituisi kätevästi kokousväen mukana lippukuntien savuihin. Painosta kerrottiin, että haluamamme ilmestymisaikataulu onnistuisi, jos toimittaisimme lehden materiaalin edeltävänä iltana kello 20.30 mennessä painoon. Koska lehden kunkin numeron tekoon oli aikaa vain kaksi vuorokautta, oli selvää, että lehdenteon prosesseja oli limitettävä.

5.1.2 Päiväaikataulu Kajauksen toimituksessa

Toimituksen vuorokausi alkoi leirillä aamuyhdeksän toimituspalaverilla. Palaverissa joko jaettiin työn alle tulevat jutut tekijöille tai käytiin samana aamuna ilmestynyt lehti läpi, riippuen leiripäivästä. Uutta numeroa aloitettaessa palaveriin meni helposti pari-kaksi tuntia aikaa, kun saman pöydän ääressä ideoitiin juttuja, jaettiin ne toimittajille ja käytiin niitä vielä tarkemmin läpi.

Ensimmäisen numeron jälkeen totesin, että edellä kuvailemani tapa jakaa jutut toimittajille sai suunnitellun päiväaikataulun laahaamaan jäljessä. Jos jutut ideoitiin vasta aamulla, tuli päätoimittajan ja toimitussihteerin vielä istua yhdessä alas laatimaan sivusuunnitelma ja juttujen tarkemmat deadlineet. Päädyimme seuraavien numeroiden kohdalla nopeuttamaan aikataulua siten, että teimme sivusuunnitelman deadlineineen valmiiksi jo edellisenä iltana, jolloin saimme kaikki jutuja koskevat seikat ohjeistettua toimittajille jo juttujen jaon yhteydessä.

Tällainen työskentelytapa nopeutti toimittajien työtä, mutta aiheutti sen, että juttujen ideoinnille ei jäänyt enää yhteistä aikaa. Lehden ilmestymispäivän aamuna sitä ei ehditty tehdä koko toimituksen voimin, joten päädyimme keräämään ideoita toimitussihteerin kanssa vapaamuotoisemmin pitkin päiviä. Toimituksen seinällä olevalle taululle keräsimme kuulemiamme ideoita ja rohkaisimme toimittajia tekemään samoin. Näistä ideoista kasasimme sivusuunnitelmaan kiinnostavimmat. Käytännössä mukaan pääsivät lähes kaikki tulleet ideat, ja niiden lisäksi saimme ideoita vielä jokusen jutun itsekkin, jotta saimme lehden täyteen.

Torstai 2.8. Lehti 2 painoon!

9.00 Aamupalaveri, 3-numeron jutut työn alle, **2nro-DL toimitussihteerit, kuvatoimittaja**

16.00 **2nro-DL taittajat**

20.30 Lehti painoon **2nro-DL taitto**

Perjantai 3.8.

9.00 Aamupalaveri, tekeillä olevien juttujen läpikäynti

13.00 3nro-DL toimittajat, kuvaajat

15.00 3nro-DL toimittajat, kuvaajat, toimitussihteerit, kuvatoimittaja

17.00 3nro-DL toimittajat, kuvaajat, toimitussihteerit, kuvatoimittaja

20.00 **3nro-DL toimittajat, kuvaajat**, toimitussihteerit, kuvatoimittaja

Iltapäivän aikana toimitussihteeri ja päätoimittaja keräsivät tulleet juttuideat ylös ja tekivät 4. numeron sivusuunnitelman.

Kuvio 4. Esimerkki toimitusprosessin syklistä

Toimitus alkoi siis työstää uutta numeroa aina samana aamuna, kun vielä taitossa oleva lehti lähetetään painoon. Näin toimittajille jäi reilu vuorokausi aikaa tehdä juttuja, ja taittajille alkoi valua juttuja jo painopäivää edeltävänä päivänä.

Toimittajien deadlinet porrastettiin niin, että ensimmäiset jutut palautettiin toimitussihteerille seuraavana päivänä noin puolilta päivin, jolloin toimitussihteeri pääsi heti editoimaan ja tämän jälkeen juttu oli valmis taittoon. Taittoa päästiin aloittamaan painopäivää edeltävän päivän iltapäivänä. Kaikki jutut aikataulutettiin saapuvaksi toimitussihteerille painopäivää edeltävänä päivänä viimeistään illalla, jolloin taittajilla oli koko materiaali käsissään painopäivän aamuna.

Juttujen deadlineja halusimme porrastaa, jotta editoitavaksi ja taitettavaksi ei tulisi samalla kertaa koko lehden jutut. Juttujen porrastus tehtiin lähinnä juttujen vaatiman työmäärän ja mahdollisten juttuun vaikuttavien tapahtumien tai haastateltavien aikataulujen mukaan. Taittajien kannalta olisi ollut parasta, jos saman aukeaman jutuilla olisi ollut sama deadline, jolloin taittajan ei olisi tarvinnut odotella uupuvia juttuja saadakseen koko aukeaman valmiiksi. Tämä olisi kuitenkin vaatinut nykyistä tarkempaa ennakosuunnittelua sekä juttujen että lehden teemojen suhteen. Kun teimme sivusuunnitelmia toimitussihteerin kanssa, tällaiselle laajempien kokonaisuuksien suunnittelulle ei yksinkertaisesti ollut ylimääräistä aikaa.

5.1.3 Aikataulujen noudattaminen Kajauksessa

Aikataulusta pidettiin kiinni leirin alusta loppuun, joskin ensimmäisten numeroiden kohdalla huomasimme, että taittajien on saatava jutut mielellään jo painopäivää edeltävänä iltana käsiinsä, jotta he ehtisivät saada taiton valmiiksi ajoissa. Tässä paransimmekin viimeisiä numeroita kohden laatimalla entistä tiukemmat määräajat juttujen palauttamiselle ja editoinnille. Toisaalta myös taittajien työskentely muuttui koko ajan nopeammaksi ja varmemmaksi, joten viimeisiä numeroita kohden aikataulujen kireminen ei ollut enää niin välttämätöntä.

Parhaiten annetuissa aikatauluissa pysyivät toimittajat. En saanut kertaakaan yhtään juttua toimittajalta myöhässä, vaan he pitäytyivät deadlineissa hyvin kurinalaisesti. Editoinnissa kesti ajoittain kauemmin kuin olimme aikatauluttaneet, ja myös taittajat olivat ensimmäisten numeroiden kohdalla paljon oletettua hitaampia. Lehden saimme kuitenkin joka kerta ajallaan painoon, ja aikataulujen kirimisen huomasi lähinnä huolimattomuusvirheiden vähentymisessä viimeisiä numeroita kohden. Pääsimme vasta viimeisen numeron kohdalla siihen tavoitteeseen, että lehden sivut printataan ennen painoon lähettämistä ja virheet tarkistetaan paperilta.

5.2 Kehityskohteena juttujen laatu

Kyselyyn vastanneista moni kommentoi sanallisesti olevansa tyytymätön lehdessään ilmestyviin juttuihin. Juttuja moitittiin muun muassa tylsiksi ja yksipuolisiksi, sekä kerroksen keinoja peräänkuulutettiin. Juttujen laatu sai vastaajilta keskiarvosanaksi 3,43 asteikolla 1-5. Juttujen ohjeistaminen tekijöille sai kyselyyn vastanneilta melko alhaisen keskiarvosanan, 2,84.

Uskon, että näiden asioiden välillä vallitsee varsin suora syy-seuraussuhde: jos toimittajaa ei juuri ole ohjeistettu jutun sisällön suhteen, on melko todennäköistä, että hän tekee jutusta sellaisen kun itse haluaa ja mihin kykenee. Puutteelliset tai olemattomat ohjeet ovat myös omiaan laskemaan tekijän kirjoitusmotivaatiota. Kun jutulla ei ole tavoitteita, ei toimittajaa välttämättä kiinnosta saada jutustaan kovin korkeatasoista. Toisaalta vaikka motivaatiota olisikin, ei paraskaan toimittaja voi lukea päätoimittajan ajatuksia ja toiveita siitä, minkälaista juttua tämä sattuu sillä kertaa toivomaan.

Huonolaatuisten juttujen syyksi monet epäilivät myös toimittajien koulutuksen puutteen. Tämä on varmasti totta, sillä moniin partiossa tehtäviin lehtiin pääsee toimittajaksi ilman minkäänlaista kokemusta, jos vain intoa riittää. Valitettavasti pelkkä innokkuus ei riitä saamaan jutuista laadukkaita, siihen tarvitaan myös koulutusta tai kokemuksen ja rakentavan palautteen kerryttämää osaamista.

5.2.1 Kajauksen toimittajien koulutus

Juttujen laadun saaminen tarpeeksi korkealle oli haasteista suurin. Suurta toimittajajoukkoamme oli vaikea saada osallistumaan kevään aikana järjestettyihin koulutuksiin: piiritasolla järjestettyyn koulutuspäivään kevättalvella osallistui meiltä vain kaksi toimittajaamme, ja toukokuiseen toimitusviikonloppuumme osallistui niin ikään vain osa toimituksestamme. Kuukausittaisissa toimituskokouksissa aika tuntui kuluvan niin tehokkaasti käytännön järjestelyihin ja lehden suunnitteluun, että kouluttamiselle ei jäänyt juuri aikaa. Laadin ja jaoin koko toimitukselle yhteensä viisi erilaista ohjeistusta.

Juttutyypeistä kertovan ohjeen (Liite 3) kävin läpi toimituksen kanssa jo maaliskuun toimituskokouksessa. Se piti sisällään lyhyet kuvaukset erilaisista raportoivista jutuista (Uutinen, selostus, taustaselvitys, ennakkouutinen, reportaasi, feature, artikkeli, referaatti ja haastattelu tai gallup) sekä listan kommentoivista juttutyypeistä. Tätä ohjetta käytimme pääasiassa lehden sisältöä suunniteltaessa. Se toimi hyvänä tukilistana, kun suunnittelimme, minkä tyyppisiä juttuja lehtemme haluamme ja minkä verran. Osalle toimittajista juttutyypit olivat tuttuja, mutta osalle ei. Kokemattomampia toimittajia ohje saattoi hyödyttää erilaisten juttutyypien kirjon hahmottamisessa ja omien juttujen lajin tunnistamisessa ja valitsemisessa.

Kajauksen yhteiset toimituskäytännöt kirjasin toimittajaohjeeseen (Liite 4). Sen tehtävänä oli tehdä toimitukselle selväksi yhteiset pelisäännöt ja työskentelytavat. Toimittajaohjeeseen kirjoitin lehden ilmestymispäivät, juttujen suunnittelu- ja työstöprosessien lyhyet kuvaukset sekä deadlinen määritelmän ja sen käytön Kajauksessa. Esittelin siinä myös Kajauksessa käytettävän juttujen rakenteen ja tekstien muotoilutavat, sekä juttujen palautustavat.

Merkkimääräohjeessa (Liite 5) määrittelin Kajauksessa käytettävien juttutyypin merkkinäärät ja niille annettavan tilan lehdessä.

Sitaatiohjeeseen (Liite 6) poimin esimerkkejä sitaattien käytöstä ja niiden kanssa käytettävistä välimerkeistä. Sitaatiohjeen lähteenä käytin Kotimaisten kielten keskuksen verkkosivuilta löytynyttä ohjetta.

Toimittajien kouluttamiseksi lasken myös toimitusprosessin kulun suunnittelun ja selkeyttämisen koko porukalle. Tätäkin varten laadin oman ohjeensa (Liite 7). Siinä kävin läpi toimitusprosessin eri vaiheet jutun aiheen keksimisestä ja juttusuunnitelman teosta aina jutun tallentamiseen ja sen palauttamiseen toimitussihteerille.

Ehdimme käydä niitä jonkin verran yhdessä läpi ennen leiriä pidetyissä kokouksissa, mutta suurin vastuu niiden sisäistämisestä jäi lopulta jokaisen omille harteille. Mitään pistokokeita tai testejä materiaalien sisäistämisestä en toimitukselle pitänyt.

5.2.2 Toimittajien osaamisen huomioiminen Kajauksessa

Kartoitin toimittajien osaamistasoa ennen leiriä partiopiirimme lehteen kirjoitettujen ja Ennako-Kajaukseen tehtyjen juttujen perusteella. Kävi nopeasti selväksi, että toimituksen joukossa oli melko eritasoisia kirjoittajia. Lähes valmista tekstiä tuottavia toimittajia oli kourallinen, ja loppujen teksteissä oli aina jonkin verran tai melko paljon hiottavaa. Kukaan toimittajista ei kuitenkaan ollut täysin avuton toimittajanalkuna, vaan kaikilla tuntui olevan omat vahvuutensa ja juttutyypit, joissa orastavat taidot pääsivät esiin.

Koska toimittajien taidot poikkesivat toisistaan niin paljon, totesin, että saadaksemme sekä laadukkaan lehden että ensikertalaisille hyviä ja opettavaisia kokemuksia on Kajaukseen kirjoitettavat jutut jaettava toimittajien omaa osaamista silmällä pitäen.

Juttujen jakaminen taitotasojen mukaan osoittautui leirillä hyväksi päätökseksi. Juttuja ideoitiin yhdessä, ja usein toimittajat luonnostaankin ideoivat sellaisia juttuja, jotka ovat

itselle mahdollisia tehdä. Muiden ideoiden pohjalta suunnitellut jutut jaoimme joka numerossa niin, että uskoimme toimittajan selviytyvän saamansa jutun teosta kunnialla ja hyödyntämään omia vahvuuksiaan sen teossa.

Hyviä esimerkkejä onnistuneesta työnjaosta oli muun muassa Kajauksen 2. numeroon tehty reportaasi ruuan matkasta leirillä kylmäkontista leiriläisen lautaselle sekä 1. numeron lyhyt feature-juttu samoajaikäisten pyöräilystä leirille.

Reportaasi annettiin yhdelle kokeneemmista toimittajistamme, jolta ainakin osittainen idea juttuun oli saatu. Jutun tavoitteet olivat melko korkealla, sillä halusimme jutusta normaalia Kajauksen juttua syvemmälle menevän reportaasijutun, jossa olisi mukana jopa ripaus tutkivaa otetta. Valinta onnistui hyvin, sillä kyseinen toimittaja tarttui aiheeseen innokkaasti ja teki paljon työtä jutun eteen. Myös lopputulos oli toivotunlainen, vaikka jutulle aluksi mietitty kärki hieman muuttuikin jutun teon edetessä. Tämä on kuitenkin ihan normaalia ammattimaisillekin jutuille: jos tiedonhankinnassa selviää jostain alkuperäistä ideaa kiinnostavampaa ja tärkeämpää, on se tietysti nostettava mukaan juttuun (Kuisma ym. 2008, 71).

Pyöräily-featuresen päätimme antaa yhden leirille itse pyöräilleen samoajan tehtäväksi. Hänen toimittajakokemuksensa oli vielä vähäistä, mutta arvelin, että saadessaan kirjoittaa omakohtaisesta aiheesta saattaisi hän hyvinkin onnistua. Jutusta tulikin erittäin mukaansatempaava ja toimittaja oli saanut hienosti mukaan tunnelmia ja kokemuksia reissun varrelta. Kyseinen juttu äänestettiin myös toimituksen keskuudessa sen numeron parhaaksi, joten juttujako oli ilmeisesti mennyt nappiin tämän jutun kohdalla.

5.2.3 Kajauksen toimittajien ohjeistus

Laadin toimitukselle käytettäväksi juttusuunnitelmapohjan, joka oli tarkoitettu jokaisen jutun suunnittelun ja ohjeistuksen tueksi (Liite 8). Juttusuunnitelmassa määriteltiin jutun tärkeät elementit tyylistä ja rakenteesta merkkimäärään ja tavoitteisiin.

Etukäteen ajattelin, että juttusuunnitelmapohja olisi leirillä käytössä jokaista juttua tehdessä. Sitä täytettäisiin toimittajan ja toimitussihteerin tai päätoimittajan kanssa yhdessä,

ja paperille asiat kirjaamalla voisimme varmistua siitä, että tavoitteemme jutun suhteen ovat samat.

Ennako-Kajauksen sekä leirin ensimmäisen numeron kohdalla suunnitelmapohjaa käytettiin aktiivisesti. Myöhemmissä numeroissa siirryimme pääosin suunnitelman kirjaamisesta paperille sen läpi käymiseen suullisesti kunkin toimittajan kanssa. Tämä tuntui leirin hektisessä arjessa parhaalta vaihtoehdolta. Monia toimittajia sai patistaa kirjallisen juttusuunnitelman tekoon, mutta suullisessa suunnitelman läpikäynnissä he jaksoivat keskittyä paremmin ja saimme käytyä suunnitelman yksityiskohtaisemmin läpi. Kaikenlainen paperien pyörittely ja arkistointi metsässä pidetyllä leirillä tuntui myös paljon epäluontevammalta kuin kasvokkain keskustelu.

Vaikka kaikkia juttuja ei käyty etukäteen tarkimmalla mahdollisella tavalla läpi, annoimme jokaisesta jutusta toimittajan tiedoksi aina vähintään merkkimäärän ja juttupaikan lehdessä. Tästäkin tuntui olevan monelle hyötyä.

Sillä, miten hyvin juttu oli suunniteltu ja ohjeistettu ennen työhön ryhtymistä, oli suuri merkitys lopputuloksen kannalta. Kaikkien juttujen kohdalla ohjeistusta ei ehditty antaa juuri ollenkaan. Näistä jutuista huomasin ensimmäisen version luettuaan, etteivät päätoimittajan ja toimittajan näkemykset jutun tarkoituksesta olleet aivan täsmänneet. Sen sijaan ne jutut, jotka käytiin tavoitetta ja rakennetta myöten etukäteen läpi toimittajan kanssa, olivat yleensä jo ensimmäisellä palautuksella toivotunlaisia.

5.3 Kehityskohteena editointi

Juttujen editoinnin partiolehdissä voi tulkita olevan melko vähäistä taustakyselyyn saamieni vastausten perusteella. Juttujen editointi sai kyselyssä keskiarvosanan 2,76 (asteikolla 1-5, kun 1 on ”juttuja ei editoida lainkaan”). Editointikulttuurin lisääminen lehtiin voisi olla tekijöiden koulutuksen lisäksi hyvä keino kohentaa juttujen ja siten myös lehden laatua, koska käsittelevää editointia hyödyntämällä juttua katsoo aina toinenkin silmäpari toimittajan lisäksi. Näin jutun heikkoudet voidaan huomata ja korjata ennen lehden lähettämistä painoon.

Hyvällä editoinnilla jutuista saa parempia, mutta sillä voidaan myös varmistua siitä, että lehden jutut noudattavat yhtenäistä linjaa. Tämä on yksi tekijä, joka vaikuttaa lehdestä syntyvään mielikuvaan.

5.3.1 Juttujen editointi Kajauksessa

Juttujen laatua pystyimme parantamaan myös osaavalla käsittelevällä editoinnilla. Juttuja oli leirillä editoimassa itseni lisäksi toimitussihteerini. Kajauksessa juttujen editointi tarkoitti nimenomaan käsittelevää editointia, eli jutun ensimmäisen version parantelemista yhdessä toimittajan kanssa niin, että se saavuttaa paremmin sille asetetut tavoitteet.

Ongelmallisten juttujen kohdalla konsultoimme yleensä toisiamme ja pohdimme jutun kaipaamia parannuksia yhdessä. Valmiimmat jutut editoimme itsenäisesti. Editointivaiheessa pyrimme saamaan toimittajan paikalle, jotta saatoimme katsoa jutun kaipaamat muutokset yhdessä läpi. Näin editointi toimi samalla opettavaisena tilanteena toimittajalle.

Editoitavat jutut jaoimme toimitussihteerin kanssa ennen leiriä muodostettujen toimistutiimien mukaan. Kumpikin käsitteli siis aina tietyn tiimin jutut. Näin saimme käsitteelyyn aina samojen toimittajien juttuja, ja pääsimme nopeasti jyvälle omien toimittajiemme kädenjäljestä ja tyylistä.

Editoitaviksi saamamme jutut olivat tasoltaan vaihtelevia. Kokeneimpien toimittajien jutut olivat perusteellisen briiffauksen jälkeen kevyttä editointia vaille valmiita julkaistaviksi. Kokemattomimpien kirjoittajien jutuissa oli edelleen korjattavaa, mutta osaavalla editoinnilla niistä saatiin nopeasti julkaisukelpoisia. Linjanamme oli, että pikkuvirheet jutuissa korjasi editoija suoraan, mutta suurempia rakenteellisia tai sisällöllisiä ongelmia sisältävät jutut pyöräytettiin takaisin toimittajalle suullisen palautteen kera. Tämä tekniikka toimi hyvin, ja viimeistään palautteen jälkeen toimittajat tuntuivat ymmärtävän, mitä jutulta haluttiin.

5.4 Kehityskohteena palautteen antaminen

Kyselyyn vastanneet kertoivat antavansa palautetta kohtalaisesti, keskiarvosanan 2,94 verran (1=ei anneta lainkaan palautetta, 5=annetaan palautetta joka jutusta). Vaikka palautteenannolla ei voidakaan vaikuttaa jo ilmestyneiden lehtien laatuun, voidaan säännöllisellä palautteella varmistaa lehden laadun säilyminen ja paraneminen. (Kuisma ym. 2008, 114).

Tekijän tunne siitä, että juuri hänen juttunsa on palautteen arvoinen, voi saada tämän tsemppaamaan jatkossa. Erityisesti vapaaehtoisvoimin tehtävässä partiotoiminnassa tämä on tärkeää, sillä tekijöillä ei ole motiivina palkkaa tai muita etuja, vaan ainoastaan oma kehittyminen ja työstä nauttiminen. Palautteenantokulttuuri luo toimittajille myös tunnetta, että lehden tekoon suhtaudutaan kunnianhimoisesti.

5.4.1 Palautteen antaminen Kajauksen toimitukselle

Palautteen merkitystä toimittajan motivoijana ja taitojen kehittäjän ei voi varmasti väheksyä. Itse järkeilin kuitenkin niin, että erityistä prosessia palautteenantoon ei näin lyhyessä projektissa ole tarpeen luoda. Toimittajien projektista saaman kokemuksen kannalta on tietenkin tärkeää, että he saavat palautetta työstään, mutta lehden laatuun sillä tuskin ehtii olla valtaisa merkitystä.

Vaikka en suunnitellutkaan erillistä prosessia palautteenannolle, oli jo alussa selvää, että kaikille toimittajille annettaisiin vähintään suullista palautetta jutuista. Tarkoituksena oli, että julkaistut jutut käytäisiin koko toimituksen voimin läpi aina toimituspäivästä, ja kirjoittaja saisi samalla palautetta sekä kollegoiltaan että esimiehiltään.

Leirillä palautteenanto sujui jouhevasti. Aina lehden ilmestyttyä kävimme toimituspäivästä läpi tuoreen numeron juttu kerrallaan, ja samalla jutuista annettiin palautetta kirjoittajalle. Koska Kajaus projektina oli niin lyhyt ja moni toimittaja kokematon, halusin suhteuttaa antamani palautteen tähän. En siis kokenut tarpeelliseksi alkaa ruotia jutuista esiin niiden kaikkia vikoja ja kehittämiskohteita, vaan annoin jokaiselle toimittajalle palautteen melko yleisellä tasolla ja poimien esimerkeiksi niitä puutteita, jotka toimittajan olisi helppo korjata seuraaviin juttuihinsa. Annoin palautetta myös niistä sisäl-

löllisistä asioista, jotka olennaisesti vaikuttivat jutun laatuun. Palautteeni arvoisia seikkoja jutuissa olivat muun muassa erityisen lennokka tai töksähtelevä kieli, hyvät tai huonot sitaatit, onnistunut rakenne, hyvin tehdyt havainnot ja taustatyöt sekä onnistuneet tai epäonnistuneet otsikot ja ingressit.

Toimituspalaverien lisäksi palautetta annettiin toimittajille pitkin jutuntekoproosessia, erityisesti editointivaiheessa. Onnistuneista jutuista koetimme muistaa kehua toimittajamme aina tilaisuuden tullen. Toimittajat pyysivät oma-aloitteisesti palautetta myös toisiltaan ja pohtivat juttujensa ongelmia keskenään.

6 Pohdintaa projektin onnistumisesta

Vaikka olin suunnitellut keinoja Kajauksen laadun varmistamiseksi runsaasti ennen leiriä, iski lehtityön todellisuus kasvoille toimitustyön käynnistyessä leirillä. Oma pestini sekä päätoimittajana että koko viestintäorganisaation johtajana söivät paljon aikaa suunniteltujen työtapojen toteuttamiselta.

Olen kuitenkin tyytyväinen siihen, kuinka onnistuneen lehden saimme haasteista huolimatta kokoon. Vaikka kaikkia suunniteltuja toimenpiteitä ei ehdittykään joka jutun kohdalla toteuttaa, oli kokonaisuus silti onnistunut ja iso osa lukijoista tuntui olevan tyytyväisiä leirilehteen. Ennen kaikkea olen tyytyväinen siihen, että toimituksemme oli ylpeä aikaansaannoksestaan.

6.1 Projektin onnistumiset ja epäonnistumiset

Yksittäisistä kehityskohteista onnistuin erityisen hyvin siinä, että iso osa lehden jutuista oli kirjoitettu tuoreista näkökulmista ja ne olivat sisällöltään laadukkaita. Lehti kertoi palasia leiriarjen keskeltä, kuten olimme suunnitelleetkin, mutta onnistuimme saamaan juttuihin usein kiinnostavuutta lähestymällä leirissä näkyviä asioita tavallista erikoisemmilla otteilla. Yhtään juttua ei tehty vain tilan täytteeksi, vaan kaikilla lehden päätyneillä jutuilla oli tarkoitus ja niitä tehneet toimittajat innostuivat aiheesta itsekkin.

Ennen leiriä tehdyistä työvaiheista itseäni mietityttävät eniten lehden toimituksen kokoaminen sekä konseptointi.

Toimituksen kokoaminen sujui partioprojekteille melko tyypilliseen tapaan: kirjoitin ilmoituksen avoimista toimituspesteistä leirin nettisivuille, ja sitä kautta ilmoituksen löytäneet tai muuten leirilehden teosta kiinnostuneet partiolaiset ottivat minuun yhteyttä. Rekrytointi aloitettiin jo syksyllä 2011. Harva partiolainen uhraa ajatuksiaan tulevan kesän leiripesteille vielä tuossa vaiheessa, joten kiinnostuneiden tekijöiden määrä ei ollut kovin suuri. Tämä johti siihen, että otin mukaan kaikki halukkaat niin kauan, kun toimituksessa oli vielä tilaa. Mitään karsintaa halukkaiden kesken en siis tehnyt, sillä ajattelin, että haluan tarjota kokemattomillekin tekijöille tilaisuuden kokeilla leirilehdes-

sä työskentelyä. Kaikki mukaan halunneet vaikuttivat myös suhteellisen innostuneilta pestistä, joten lähtökohta oli hyvä.

Kokemattomien toimittajien mukaan ottaminen aiheutti kuitenkin itselleni paljon työtä. Kehittämishankkeeni vuoksi vaadin toimittajilta varmaan hieman tavallista partioprojektia enemmän osallistumista ja valmistautumista. Moni ensikertalainen ei varmasti ollut ymmärtänyt, miten paljon työtä lehden toimituksessa oleminen voi vaatia, ja heitä sai aina ajoittain tosissaan motivoida mukaan.

En halua kuitenkaan sanoa, että joukkoon olisi pitänyt valita pelkästään kokeneita ja taitavia toimittajia. Nuoret ensikertalaisemme tarjosivat monesti meille vanhemmille tekijöille ajatuksia, joita ei olisi tullut itselle mieleenkään. Erityisesti heistä oli apua juttuaiheiden suunnittelussa. Kohderyhmästämme iso osa oli lähempänä teini-ikää kuin kolmeakymppiä, joten teinitoimittajamme olivat oiva tietolähde siihen, mikä sen ikäisiä kiinnostaa ja mikä on ajankohtaista. Oli myös mahtavaa nähdä heidän kehittymisensä ja se valtava omistautuminen, jolla he juttujensa tekoon suhtautuivat.

Lehden konseptoinnista ja luonteen määrittelystä saamamme hyöty jäi itselleni hieman hämäräksi. Mitään konkreettista etua en huomannut niiden tuoneen, mutta uskon, että ne vaikuttivat kuitenkin toimituksemme mielissä taustalla ja auttoivat luomaan Kajauksesta yhteisen jutun, jota kaikki mielellään tekivät ja josta oli helppo olla ylpeä. Erityisesti lehden ja toimituksen tyylin määrittely helpotti hahmottamaan, millaista lehteä olimme tekemässä. Kohderyhmän määrittely terävöitti lehden sisältöä hieman, mutta lopulta lehteä lukivat kaikenikäiset ja uskon, että nuoremmatkin löysivät lehdestä itseä kiinnostavaa luettavaa. Tämän päättelin siitä, että leirin aikana myös nuoremmat partiolaiset hakivat lehtiä innokkaasti jakelutelineestä ja näin usean alle 15-vuotiaan lueskelevan lehteä leirillä.

Leirin aikana haasteita oli muun muassa juttujen ohjeistamisessa tekijöille. Haasteellisen briiffaustuokiosta teki se, että suurimmalle osalle toimittajistamme ammattisanasto oli vierasta. Olimme käyneet läpi termejä ja jutun rakenteisiin liittyviä asioita ennen leiriä ja ne oli printattu leirille mukaan. En kuitenkaan usko, että yksi kevät yhtä löyhätahtisella

työskentelyllä, kuin meillä oli, on kenellekään tarpeeksi pitkä aika päästä kovin syvälle ammattimaisen toimitustyön maailmaan.

Kehityskohteista aikataulutuspöytäkirja epäonnistui siinä mielessä, että jouduimme oikaisemaan suunnitelluissa työskentelytavoissa, kuten ideoinnissa, juttusuunnitelmien teossa ja briiffauksessa. Toisaalta lehti ilmestyi kuitenkin aina ajallaan ja jokaiselle sivulle saatiin laadukasta täytettä, joten täysin epäonnistuneeksi en aikataulutusta voi moittia. Sanoisinkin mieluummin, että aikatauluja suurempi ongelma oli toimituksen koko. Useampi editoija ja taittaja olisivat nopeuttaneet prosessia sen verran, että jutut oltaisi ehditty suunnitella jo alussa tarkemmin ja toisaalta myös viimeistelemään lopussa huolellisemmin.

Huonommin onnistuneita osa-alueita olivat myös juttujen suunnittelun perinpohjaisuus sekä juttuaiheiden ideointimenetelmät, joissa jouduimme joustamaan alkuperäisistä suunnitelmista. Vielä parempien juttuideoiden saamiseksi meidän olisi pitänyt varata porukassa ideomiselle runsaasti enemmän aikaa kuin mitä sille lopulta jäi. Nyt ideointia ei tehty lainkaan isommalla porukalla ohjatusti, vaan ideoiden keksiminen jäi toimittajien ja toimitussihteerin, sekä itseni vastuulle. Tämä aiheutti sen, että monet juttuideat jäivät ensiksi mieleen tulleen aiheen tasolle, eivätkä päässeet kehittymään niin hyviksi ideoiksi, kuin olisi toivonut. Ideointia ehdimme tehdä toimitussihteerin kanssa kahdestaan pitämässämme suunnittelupalavereissa leirin aikana, ja niissä saimmekin jalostettua monia aiheita ihan hyviksi juttuideoiksi. Olisi kuitenkin ollut parempi, jos olisimme ehdineet ottaa toimittajat mukaan tähän ideointityöhön, sillä niin olisimme voineet saada vielä pidemmälle kehiteltyjä ideoita aikaan.

Juttujen viimeistelylle taiton jälkeen jäi myös harmittavan vähän aikaa, ja tästä johtuen painettuun lehteen pääsi monia pieniä virheitä esimerkiksi toimittajien nimissä ja lehden graafisissa elementeissä. Myös kirjoitusvirheitä jäi editoinnin jäljiltä lehteen jonkun verran.

Ennen leiriä jaetut toimitustiimit osoittautuivat hyväksi keksinnöksi editointivaiheessa, mutta muuten emme käyttäneet niitä suunnitellulla tavalla. Se, että yksi tiimi olisi hoitanut aina yhden osion lehdestä, olikin huomattavasti vaikeampaa kuin olimme ajatelleet.

Lehden sisältösuunnitelmia tehdessämme sijoittelimme jutut sivusuunnitelmaan niiden laajuuden, aiheen ja suunnitellun ulkoasun mukaan. Jos olisimme jakaneet näin sijoitellut jutut tiimeille, emme olisi voineet ottaa huomioon toimittajien osaamista lainkaan niin hyvin kuin nyt teimme. Tätä emme tulleet ajatelleeksi keväällä, kun suunnittelimme lehden osiot ja tiimien käytön. Suunnitelman kariutuminen ei kuitenkaan haitannut toimitusprosessia eikä lopputulosta, sillä toimittajat tekivät omia juttujaan melko itsenäisesti, kommunikoiden lähinnä editoijien kanssa jutun sisällöstä.

Juttujen jakaminen editoitaviksi tiimien mukaan oli kuitenkin hyvä asia, sillä paitsi juttujen korjailua, myös palautteen antamista helpotti, kun oppi tuntemaan toimittajan tyylin ja tavan ottaa vastaan palautetta.

6.1.1 Kajaus lukijoiden silmin

Leirin aikana lukijoiden mielipiteet ja suhtautuminen Kajaukseen olivat selkeästi tulkittavissa. Ensimmäisen numeron jälkeen toimitukseemme tuli päivittäin kyselyjä seuraavan numeron ilmestymisestä, ja innokkaita lehden halujia joutui välillä jopa patistelemaan ulos toimituksen tiloista. Samoin lehden jakelukierroksilla lehtipinot hupenivat käsistä melko nopeasti, kun niin moni leiriläinen halusi oman numeron. Yksittäisistä jutuista kuulin jo leirin aikana hyvää palautetta muutamaan otteeseen, ja myös lehden nettiversiota lukeneilta kotijoukoilta tuli kiitosta lehden välittämistä leirikuulumisista ja tunnelmasta.

Leirin jälkeen pyysin leiriläisiä vastaamaan Kajausta koskevaan palautekyselyyn internetissä (Liite 8). Googlen lomakesivuston kautta luomallani kyselyllä selvitin, mitä mieltä lukijat olivat Kajauksesta ja sen juttujen sekä ulkoasun laadusta. Kyselyyn vastasi 58 lukijaa, mikä on koko leiriläisjoukosta reilun prosentin otanta – ei siis millään muotoa kovin luotettava otos, mutta antaa kuitenkin jonkin verran suuntaa yleisön mielipiteistä.

Kyselyyn vastanneiden keskiarvosana koko lehdestä oli 8,5 asteikolla 1-10. Kiitosta lehti sai kiinnostavista jutuista ja leirielämän esittelystä, huumorista sekä tyylikkäästä ulkoasusta. Osa vastaajista olisi toivonut enemmän uutisia leiristä, enemmän kuvia sekä tarkkuutta kuvien ja juttujen viimeistelyssä.

Lukijoiden kommentit eivät olleet yllättäviä, sillä samat onnistumiset ja puutteet huomasi itsekkin. Erityisesti lehden viimeistelyn jääminen retuperälle harmitti itseäni, mutta sen parantaminen oli leirillä mahdotonta, sillä aikataulut olivat niin kireät ja taitajia ja editoijia oli niin vähän. Tätä en osannut ottaa huomioon ennen leiriä, joten se olisi ensimmäinen asia, johon kehottaisin samanlaiseen projektiin ryhtyviä tekemään parannuksen.

Positiivista palautetta saimme selvästi enemmän kuin negatiivista, mistä olen tietysti itsepä. Tällä oli varmasti myös iso merkitys koko toimituksellemme, ja olen iloinen siitä, että projektin myötä moni aloittelevakin partiotoimittaja sai onnistumisen kokemuksia ja kokemusta aidosta toimitustyöstä. Toimitusporukan innostumisesta kertoo jotain myös se, että osa mukana olleesta porukasta päätti leirin jälkeen perustaa oman lehden.

Sitä, pääsinkö täysin tavoitteisiini Kajauksen laadun suhteen, ei voi täysin päätellä yleisöltä ja toimitukselta saadusta palautteesta. Leirilehden lukijajoukko on niin kirjavaa, että toiselle lukijalle laadukas lehti merkitsee aivan toista kuin seuraavalle. Monen lukijan arvostelukykyä laadun suhteen hämärtää varmasti myös se, että lehti kertoo jostain omakohtaisesta ja itselle tärkeästä aiheesta. Omasta kokemuksestani tiedän, että tällöin on helppo päästää vähän vähemmänkin onnistunut tekele omaan suosioon, kun se kuuluu kiinteänä osana itselle mieluisaan kokemukseen.

Puolueetontakin palautetta saimme onneksi kuulla. Viimeisen numeron painosta tuodessaan lehtipainon johtaja totesi, että heillä on painettu vuosien aikana monta vastaavanlaista lehteä, mutta tämä on ollut kaikista niistä paras. Hän kehui toimitustamme siitä, että materiaali tuli aina ajoissa ja oikeassa muodossa painoon ja yhteistyö sujui hyvin. Vaikka kyseinen palaute ei kerrokaan lehden sisällön laadusta mitään, voi siitä johtaa ainakin sen päätelmän, että toimitustyöskentely on ollut sujuvaa ja aikatauluissa on onnistuttu pysymään.

6.2 Oma oppimiseni projektin aikana

Jo aloittaessani tätä projektia, minulle oli hyvin selvää, että pääsisin käyttämään siinä monipuolisesti journalismin koulutusohjelmassa oppimiani taitoja. Puhdasta kirjoitta-

van toimittajan työtä pääsin projektissa tekemään vain vähän, sillä enhän kirjoittanut kuin muutaman jutun Kajauksen eri numeroihin. Kuitenkin toimivan lehtikonseptin kehittäminen ja asema toimituksen esimiehenä vaatii keneltä tahansa vahvaa osaamista päivittäisestä toimittajantyöstä.

Päätoimittajana minun piti tuntea erilaiset juttutyypit sekä tietää, mikä tekee lehtijutusta onnistuneen. Toimittajan työtapojen tunteminen oli myös välttämätöntä, jotta sain siirrettyä niistä tietoa eteenpäin kokemattomille toimittajillemme. Tiedonhankintakeinoja omassa lehdessämme käytettiin melko yksipuolisesti, kun suurimpaan osaan jutuista löytyi ensi käden tieto suoraan leiripaikalta. Toisaalta, kun suuri osa jutuista perustui haastatteluun tai havainnointiin, korostui näiden tiedonhankintakeinojen tärkeys ja sain tilaisuuden jakaa koulussa oppimiani tekniikoita koko toimitukselle. Juttujen editointi ja palautteenantokin olivat päivittäisiä työtehtäviä toimituksessa.

Juttuprosessin ulkopuolisista töistä ei sen sijaan juuri ole puhuttu missään opiskelujen vaiheessa, mutta ne olivat silti osa projektiani. Aikataulujen laadinta ja painotekniset asiat jäivät kokeilemalla opittaviksi, mutta selviydyin niistä kunnialla ainakin osittain sen vuoksi, että toimitusprosessi muuten oli minulle niin tuttu.

Vaikka olin kartuttanut osaamista melkein kaikilta projektin osa-alueilta jo opinnoissani ja työharjoitteluissa, en missään nimessä jäänyt ilman uusia oppeja projektia tehdessäni. Lähes vuoden mittainen projekti syvensi toimittajan ammattiosaamistani sen kaikilta alueilta. Erityisen paljon opin koko toimitusprosessin hallinnasta, aikataulujen teosta ja juttujen editoinnista.

Toimitusprosessin kulku oli minulle teoriassa selvää, mutta projektin myötä huomasin, miten paljon sen eri osat vaikuttavat toisiinsa. Sen vuoksi on tärkeää kiinnittää sen kaikkiin vaiheisiin huomiota. Juttujen ja siten koko lehden laatuun voi vaikuttaa useissa prosessin osissa, ei pelkästään editoinnissa tai jutun tekovaiheessa.

Aikataulut oli projektin osista haastavinta. Etukäteen oli mahdotonta sanoa, kuinka kauan mikäkin toimitusprosessin osa vaatisi juuri meidän toimitukseltamme, joten minun oli varauduttava siihen, että etukäteen laadittu viikkoaikataulu saattaisi vaatia joustamista. Näin tapahtuikin, mutta koska siihen oli varauduttu, se ei aiheuttanut liikaa

stressiä leirin aikana. Yhden mieleenpainuvan oivalluksen aikatauluihin liittyen koin jo viikkoaikataulua suunnitellessani, kun tajusin, että toimitusprosessin osat on limitettävä keskenään. Aluksi olin ajatellut, että koko toimitus työskentelee kerrallaan vain yhden numeron parissa. Aikataulupalapeliä kootessani huomasin, että saamme enemmän aikaa käyttöömmee, jos aloitamme toimittajien kanssa seuraavan numeron työstämisen jo siinä vaiheessa, kun taittajat vielä taittavat edellistä numeroa painokuntoon.

Ennen projektia olin editoinut lähinnä opiskelutovereideni harjoitusjuttuja, ja nyt Kajausta tehdessäni pääsin ensimmäistä kertaa editoimaan isoja määriä tiettyyn lehteen suunnattuja juttuja. Käsittelevä editointi sinänsä ei ole kovin vaikeaa, jos itse tietää, millainen on hyvin kirjoitettu juttu. Oli kuitenkin opettavaista editoida juttuja itse konseptoimaamme lehteen, kun tavallisten laadukkaan jutun aineksien lisäksi piti pitää mielessä lehden tyyli, tavoitteet ja lukijat.

Pestini päätoimittajana kehitti myös johtamistaitojani, mikä on tyypillistä monelle parti-
on sisällä tehtävälle projektille. Kuten yleensä, myös tämä projekti opetti eniten epäon-
nistumisten kautta. Parhaiten jäivät mieleen ne asiat, joissa jouduttiin tyytymään suunni-
teltua helpompaan toimintatapaan. Jälkeenpäin on aina helpompi hahmottaa kokonai-
suudet ja keksii, missä olisi pitänyt tehdä toisin, että oltaisi onnistuttu.

Omia tavoitteitani ja toteutunutta lehteä verratessa olen tyytyväinen. Jos tekisin vastaa-
vanlaista lehteä opiskelukavereiden tai kollegojen kanssa, olisivat tavoitteet olleet var-
mastí vielä korkeammalla ja nyt saavutettuun tulokseen olisin saattanut olla jopa petty-
nyt, mutta koska toimituksemme koostui lähes pelkästään harrasteliijoista, on aivan sel-
vää, että täysin ammattimaista jälkeä ei hyvälläkään johtamisella voi saada aikaan.

Tavoitteeni projektia aloittaessani ei kuitenkaan ollut täysin ammattimaisen lehden
luominen, vaan nimenomaan tavoitteena oli tuoda ripaus ammattimaisuutta toimitus-
prosessiin ja kehitellä sellaisia harrastuskäyttöön sopivia keinoja, joilla samaan
tulokseen voi jatkossakin päästä. Tämän tavoitteen saavutin mielestäni hyvin, ja olen
varma, että samoja metodeja käyttämällä voi kuka tahansa asialle omistautunut harrasta-
japäätöimittäjä saada tuotettua laadukkaan leirilehden.

Lähteet

Kuisma, K., Rätty, P. & Töyry, M. 2008. Editointi aikakauslehdessä. Taideteollinen korkeakoulu ja IADE Suomen taideyliopistojen koulutus- ja kehittämissinstituutti.

Lintula, A. & Valkama, M. 2009. Nuoren toimittajan eloonjäämisopas. Gummerus Kustannus Oy.

Rantanen, L. 2007. Mistä on hyvät lehdet tehty? Hill & Knowlton Finland Oy.

Pääkaupunkiseudun Partiolaiset. Tervetuloa Partioon! Luettavissa:

<http://www.paakaupunkiseudunpartiolaiset.fi/>. Luettu: 4.9.2012

Saraste 2012. Lehdistötiedote 3.8.2012 ”Partiolaisten Saraste-leiri suurimmillaan”.

Luettavissa <http://www.saraste2012.fi/partiolaisten-saraste-leiri-suurimmillaan/>.

Luettu: 31.10.2012

Kysely partiolehtien toimituksille, luotu 29.5.2012

30.10.2012

Kysely partiolehtien toimituksille

Kysely partiolehtien toimituksille

Keraan tällä kyselyllä aineistoa Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa tekemälleni opinnäytetyölle. Tutkin työssäni, miten harrastuspohjalta toimittavia partiolehtia saisi laadukkaammiksi ammattimaisten toimituskantajien avulla. Kyselyyn vastaaminen vie noin 10 minuuttia. Suurkiitos avusta!
Linda Finell, p. 0503063294 / lindafinell (a) [gmail.com](mailto:lindafinell@gmail.com).

*Pakollinen

MILLAISTA LEHTEÄ TEET / OLET TEHNYT? *

- Lippukuntalehteä
 Leirilehteä
 Heppua / Partiojohtajaa / muuta kattojärjestön lehteä
 Muu:

OMA ASEMASI LEHDESSÄ? *

Voit valita useamman kohdan.

- Päätoimittaja
 Toimitussihteeri
 Toimittaja
 Avustaja
 Muu:

KUINKA USEIN LEHTENNE ILMESTYY / ILMESTYI? *

- 1-2 kertaa vuodessa
 3-4 kertaa vuodessa
 5-6 kertaa vuodessa
 2-6 kertaa lyhyen ajanjakson sisällä (esim. leirilehdet)
 Muu:

KUINKA MONTA HENKILÖÄ TOIMITUKSEENNE KUULUU / KUULUI? *

Säännöllisesti lehden tekoon osallistuvia henkilöitä. Yksittäisiä avustajia ei tarvitse laskea tähän mukaan.

- Alle 5
 6-10
 11-20

Yli 20

Lehden tekemiseen liittyvät ongelmat

LEHDEN SUUNITTELU

Kuinka tarkasti lehden numerot suunnitellaan?

1 2 3 4 5

Ei suunnitella ikinä,
toimittajat tekevät jutut
oman päänsä mukaan

Jokainen juttu
suunnitellaan tarkasti
näkökulmaa ja jutussa
esiintyviä henkilöitä
myöten

AIKATAULUT

Millaiset aikataulut toimittajille ohjeistetaan?

1 2 3 4 5

Toimittajille ei ohjeisteta
aikatauluja, jutut
palautetaan kun ehditään

Kaikille toimittajille
tehdään hyvin selväksi,
milloin juttu tulee
viimeistään palauttaa

AIKATAULUJEN NOUDATTAMINEN

Kuinka tarkasti toimitus noudattaa sille annettuja aikatauluja?

1 2 3 4 5

Toimittajat eivät palauta juttujaan
ikinä ajoissa

Jutut palautetaan
aina ajoissa

JUTTUJEN OHJEISTAMINEN TEKIJÖILLE

Miten toimittajia ohjeistetaan juttujen tekemiseen?

1 2 3 4 5

Toimittajat saavat tehdä sellaisia
juttuja, kuin itse haluavat

Jutut ohjeistetaan
niiden tekijöille aina
tarkasti

JUTTUJEN LAATU

Kuinka tyytyväinen olet toimittajilta saamiisi juttuihin (keskimäärin)?

30.10.2012

Kysely partiolehtien toimituksille

1 2 3 4 5

Kaikki saamani jutut vaativat paljon muokkaamista ja parantelua

Jutut ovat juuri sellaisia, kuin toivoisin niiden olevan

JUTTUJEN OIKEAKIELISYYS

Viliseekö lehti kielivirheitä vai onko se äidinkielen opettajan unelma?

1 2 3 4 5

Kieli- ja kirjoitusvirheiden korjaamiseen ei kiinnitetä huomiota ennen lehden painoon menoa

Valmiiseen lehteen menneet jutut on aina huolellisesti tarkistettuja ja korjattuja

JUTTUJEN EDITOINTI

Kuinka paljon päätoimittajalla / toimitussihteerilla on tapana muokata juttuja muiden kuin kielivirheiden osalta?

1 2 3 4 5

Mitään juttuja ei editoida

Juttuja editoidaan paljon, jotta ne noudattaisivat lehden omaa linjaa

PALAUTTEEN ANTAMINEN

Millaista palautetta annat toimittajillesi / saat itse päätoimittajalta?

1 2 3 4 5

En anna / saa palautetta ikinä

Annan / saan palautetta jokaisesta jutusta henkilökohtaisesti sen kirjoittajalle

PALAUTTEEN VAIKUTUS

Jos annat / saat jutuista palautetta, onko sillä vaikutusta myöhempien juttujen laatuun?

- Ei ole vaikutusta, myöhemmät jutut ovat samantasoisia kuin ennenkin
- Palautteen saajat petraavat kirjoittamistaan palautteen perusteella **JOSKUS**
- Palautteen saajat petraavat kirjoittamistaan palautteen perusteella **AINA**

LEHDEN OMA TYYLI

Onko lehdellä omaa tyyliä ja linjaa, jota se noudattaa numerosta toiseen?

30.10.2012

Kysely partiolehtien toimituksille

1 2 3 4 5

Ei ole omaa tyyliä,
jokainen numero on oma yksilönsä

Jokainen numero on
helposti tunnistettavissa
saman lehden eri
numeroiksi

LEHDEN SUURIN YKSITTÄINEN ONGELMA

Mikä on suurin sellainen ongelma, joka estää lehteänne olemasta niin laadukas, kuin toivoisit?

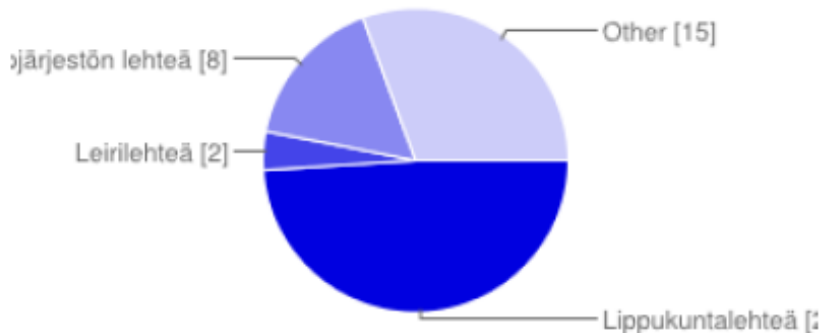
KIITOS VASTAUKSISTASI!

Jos haluat kertoa muista lehtenne tekoon liittyvistä ongelmista, voit jättää ajatuksiasi tähän.

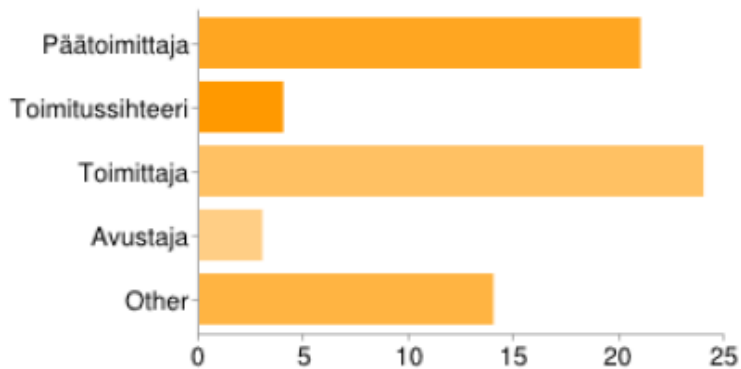
LÄHETÄPalvelun tarjoaa [Google-dokumentit](#)[Ilmoita väärinkäytöstä](#) - [Palveluehdot](#) - [Lisäehdot](#)

Taustakyselyn tulokset lukuina, koottu 10.6.2012

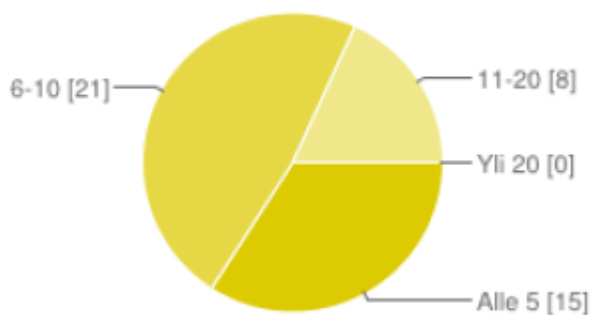
Millaista lehteä teet / olet tehnyt?

Oma asemasi lehdessä?

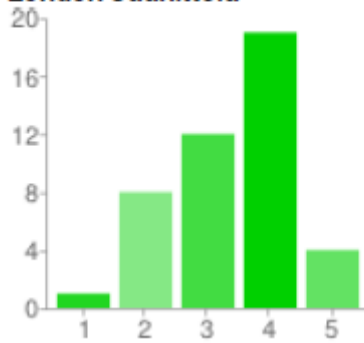

Kuinka monta henkilöä toimitukseenne kuuluu / kuului?

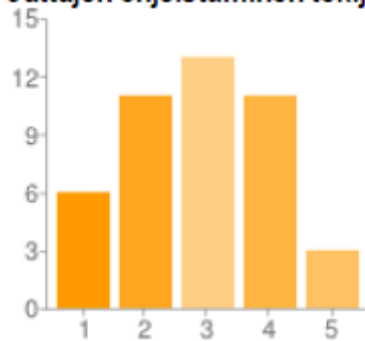
Kuinka usein lehtenne ilmestyy/ilmestyi?

1-2 kertaa vuodessa	3	6%
3-4 kertaa vuodessa	21	43%
5-6 kertaa vuodessa	11	22%
2-6 kertaa lyhyen ajanjakson sisällä (esim. leirilehdet)	1	2%
Other	13	27%

Lehden suunnittelu

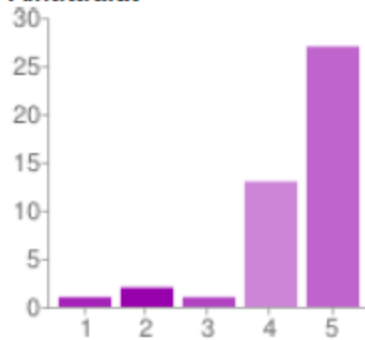
1=lehden numeroita ei suunnitella ollenkaan

5=jokainen juttu suunnitellaan tarkasti

Juttujen ohjeistaminen tekijöille

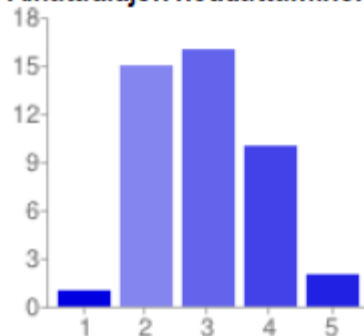
1=tekijöitä ei briiffata ollenkaan ollenkaan

5=jokainen juttu ohjeistetaan tarkasti

Aikataulut

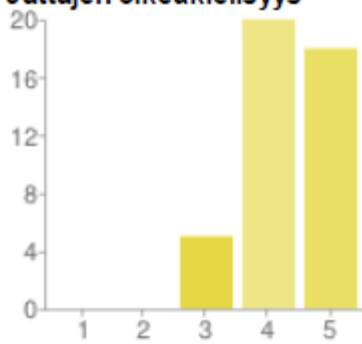
1=toimittajille ei anneta aikatauluja ollenkaan

5=toimittajille annetaan tarkat aikataulut

Aikataulujen noudattaminen

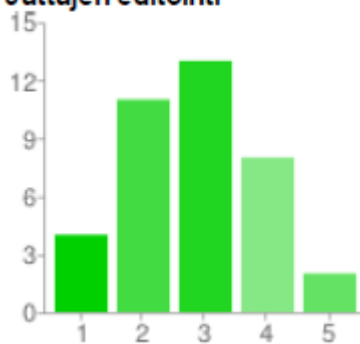
1=aikatauluja ei noudateta lainkaan

5=aikatauluja noudatetaan hyvin tarkasti

Juttujen oikeakielisyys

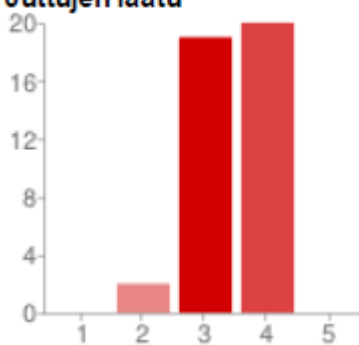
1=juttujen kieli- ja kirjoitusvirheisiin ei kiinnitetä huomiota ennen painoon menoa

5=juttujen virheet on oikoluettu ja korjattu hyvin tarkasti ennen lehden painamista

Juttujen editointi

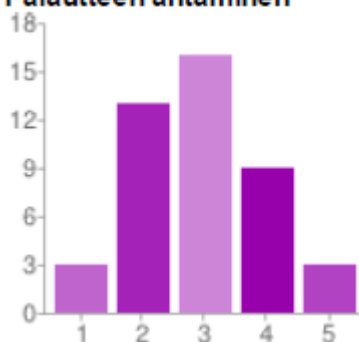
1=toimittajien juttuja ei editoida lainkaan

5=juttuja editoidaan paljon

Juttujen laatu

1=kaikki päätoimittajan saamat jutut vaativat paljon muokkaamista

5=kaikki jutut ovat jo valmiiksi todella laadukkaita

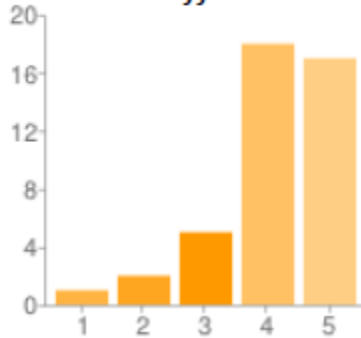
Palautteen antaminen

1=toimittajille ei anneta palautetta

5=jokainen toimittaja saa runsaasti palautetta

Millainen vaikutus annetulla palautteella on toimittajiin?

Ei ole vaikutusta, myöhemmät jutut ovat samantasoisia kuin ennenkin	4	8%
Palautteen saajat petraavat kirjoittamistaan palautteen perusteella JOSKUS	33	67%
Palautteen saajat petraavat kirjoittamistaan palautteen perusteella AINA	3	6%

Lehden oma tyyli

1=lehdellä ei ole omaa, tunnistettavaa tyyliä

5=lehden tyyli on selkeä ja näkyvä

Leirilehti Kajaus
Juttutyypit

Linda Finell
7.3.2012

Juttutyyppejä

Raportoivat jutut:

- Mahdollisimman neutraali selostaminen.
- Voi olla haastateltavan mielipiteitä, muttei jutun kirjoittajan omia (paitsi reportaasissa!)

Uutinen

Uutinen on tuore, tiivis ja yksiselitteinen sekä sisältää tosiasioita.

Selostus

Selostuksessa kirjoittaja voi kertoa tosiasioita ja kuvailla näkemäänsä ja kuulemaansa, mutta selostus ei ole arvostelu (kritiikki). Jutun aiheita ovat kokoukset, juhlat, näyttelyt, seminaarit, kilpailut ja ottelut. Selostuksen kieli on kuvailevampaa kuin uutisessa.

Taustaselvitys

Ajankohtaisesta aiheesta julkaistu taustajuttu. Taustaselvitys erotetaan varsinaisesta jutusta väliotsikolla tai se voi olla oman otsikon alla tai se jopa julkaistaan lehden seuraavassa numerossa. Valottaa asian kehitystä, syitä ja seurauksia ja pohtii asian merkitystä yleisölle, asian liittymistä muihin yhteiskunnallisiin ilmiöihin ja tulevaa kehitystä.

Ennakkouutinen

Juttu tulossa olevasta tilaisuudesta.

Reportaasi

Reportaasi on laaja kirjoittajan ja kuvaajan yhdessä lukijalle laatima juttu jostain asiasta, tapahtumasta tai paikasta. Teksti koostuu kirjoittajan havainnoista, kokemuksista, haastateltavien sanomisista sekä eri lähteiden referaateista, jopa tilastotiedoista. Kirjoittaja ja kuvaaja ovat itse käyneet tutustumassa johonkin paikkaan tai ilmiöön.

Feature

Ajaton juttu eli juttu voidaan julkaista lehden myöhemmissäkin numerossa. Feature kertoo tavallista uutista laveammin jostain aiheesta. Jutun muotoja ovat haastattelu, referaatti tai katsaus.

Artikkeli

Juttutyypinä laajahko, perusteellinen ja asiasisällöltään painava kirjoitus. Tekstiä laadittaessa käytetään lähteitä. Se ei sisällä kuvailua eikä kirjoittajan kokemuksia eikä edes haastattelulausuntoja. Artikkelilla voidaan tarkoittaa myös lehden pääkirjoituksia.

Referaatti

Artikkelin, teoksen, asiakirjan tai puheen sisällöstä pääkohdittain kertova esitys. Se ei sisällä kirjoittajan mielipiteitä. Kommentoivassa referaatissa asiakokonaisuutta tarkastellaan omien mielipiteiden valossa.

Haastattelu tai gallup

Haastattelulla tarkoitetaan joko tiedonhankintamenetelmää tai nimenomaista juttutyyppeä. Uutinen perustuu usein asiantuntijan, viranomaisen, päätöksentekijän tai muun vallanpitäjän haastatteluun. Haastattelu saattaa sisältää haastateltavan mielipiteitä.

Leirilehti Kajaus
Juttutyypit

Linda Finell
7.3.2012

Kommentoivat jutut

Pääkirjoitus

Pakina

Kolumni

Kommentti

Jatkoromaani, novelli

Ohje- tai neuvokijuttu

Vakiopalsta, esim. *Kysy Kirstiltä*

Kilpatehtävä

Sarjakuva

Lähde: Teletopelius

Leirilehti Kajaus
Toimittajaohje

Linda Finell 4.5.2012

Kajauksen toimittajaohje

Yleistä

Kajaus on Saraste-piirileirin leirilehti. Lehden tavoitteena on tarjota leiriläisille rentoutavia ja viihdyttäviä lukuhetkiä leiriarjen keskellä sekä pitää leiriläiset tietoisena siitä, mitä leirissä on tapahtunut ja tulee tapahtumaan. Lehti ilmestyy 12-sivuisena, tabloid-kokoisena sanomalehtenä.

Kajauksen ilmestymispäivät ovat:

1.7. Ennakko-Kajaus (vain netissä)

1.8. 1/12

3.8. 2/12

5.8. 3/1

7.8. 4/12

Juttujen suunnittelu ja toimituksen työskentely

Kajauksen jutut suunnitellaan yhteisissä toimituspalavereissa ennen leiriä ja sen aikana. Toimitus on jaettu kolmeen tiimiin, joiden kunkin vastuulla on aina yksi lehden osio kerrallaan. Osioita kierrätetään tiimien välillä. Tiimeille on nimetty kummipäätoimittajaksi Mella tai Linda, ja ongelmatms. tapauksissa ollaan ensisijaisesti yhteydessä omaan kummiin.

Deadlinet

Jutun deadline on se hetki, kun toimittajan tulee palauttaa oikolukua ja editointia vaille valmis juttu kummipäätoimittajalleen. Deadline on määriteltä niin, että se ehditään juuri ja juuri oikolukea, editoida ja taittaa – siitä ei siis voi joustaa, vaan juttu on palautettava deadlineen mennessä.

Juttujen deadlinet ovat leirin aikana painopäivänä noin puolilta päivin. Tarkemmat deadlinet sovitaan leirin aikana, ja usein juttukohtaisesti.

Jutun rakenne

Perusjutun tekstiosio koostuu kolmesta osasta: otsikko, ingressi ja leipäteksti. Lisäksi leipätekstiä jakamassa käytetään väliotsikoita.

Otsikon tulee olla lyhyt ja ytimekäs: kaksi–kolme sanaa pitkä otsikko on usein kaikkein iskevin. Joissain tapauksissa se voi olla viisikin sanaa pitkä, mutta niin pitkä otsikko vaatii jo erityistä ytimekkyyttä sanavalinnoiltaan ja rytmiltään.

Ingressi on kappale, joka kokoaa yhteen jutun keskeisen sisällön. Sen lukemalla lukijalle selviää, mitä juttu käsittelee, mikä on sen keskeisin viesti sekä minkä tyylistä tekstiä on odotettavissa. Ingressi voi olla noin 1-5 virkettä pitkä.

Leipäteksti eli varsinainen juttu rakentuu kappaleista. Yksi kappale on n. 1-5 virkettä pitkä, ja sen sisällä käsitellään aina yhtä asiaa. Sitaatit erotetaan leipätekstissä omiksi kappaleikseen, kuitenkin niin, että niiden johtolauseet kuuluvat yhteen kappaleeseen.

Väliotsikoilla osoitetaan lukijalle, että asioiden käsittelykulma vaihtuu tai että olet siirtymässä aiheen toisiin osiin. Väliotsikoiden tulee olla otsikon tapaan informatiivisia ja houkuttelevia: hyvällä väliotsikolla tiivistät lukijalle seuraavan kappaleen olennaisimman sisällön. Väliotsikoita mahtuu juttuun yhdestä neljään, riippuen tekstin pituudesta. Hyvä nyrkkisääntö on, että kahden väliotsikon

Leirilehti Kajaus
Toimittajaohje

Linda Finell 4.5.2012

väliin jää noin 700-1000 merkkiä. Lyhyimmissä jutuissa väiotsikkoa ei tarvita, muissa ne ovat usein tarpeen jutun rakenteen selkeyttämiseksi.

Lisäksi jutusta tulee ilmetä kirjoittajan nimi, lehden numero ja osio, johon se kuuluu. Nämä tiedot merkitään jutun ylätunnisteeseen muodossa kirjoittaja - numero- osio. Lisäksi kirjoittajan nimi asemoidaan juttuun ennen otsikkoa, omalle rivilleen.

Tekstin muotoilu

Juttujen kirjoittamiseen käytetään esim. Microsoft Wordia tai vastaavaa tekstinkäsittelyohjelmaa (ei esim. sähköpostin viestikenttää). Juttu tallennetaan .rtf-muotoon. (Tallennusmuodon saa valita aina juttua tallennettaessa samalla, kun jutulle antaa nimen.)

Kajauksessa käytetään suoran lainauksen merkinä sitaattimerkkejä ” ”.

Ohjeet sitaattien käyttöön löydät erillisestä sitaattiohjeesta.

Muistathan tarkistaa sitaattien käytön aina ennen kuin palautat jutun. Näin helpotata oikolukijan työtä huomattavasti!

Juttuun ei tehdä sisennyksiä tai erikoismerkintöjä. Henkilöiden nimet lihavoidaan silloin, kun ne mainitaan jutussa ensimmäisen kerran.

Otsikkoa ei tarvitse merkata mitenkään, mutta ingressikappaleen eteen tulee laittaa seuraava merkintä: <ing>.

Kappaleet erotetaan toisistaan tyhjällä rivillä.

Jos jutussa on mukana infobokseja, kuvatekstejä tai muita erillisiä osio, niiden eteen merkataan ingressin tapaan hakasulkeissa oleva kuvaus alkavan jutun sisällöstä (esim. <infoboksi>).

Jutun pituus

Kunkin jutun pituus määritellään jutun briiffausvaiheessa. Pituus ilmoitetaan aina merkkimääränä (välilyönnit mukaanlukien), ja sen löytää Wordista polulla Rakenne - sanamäärä (Word 2003) / Tarkasta - sanamäärä.

Kuvat

Tärkeä osa juttua on kuvitus. Kajauksen juttuihin suunnitellaan kuvitus aina yhdessä tekstin kanssa. Toimittaja ja kuvaaja menevät mahdollisuuksien mukaan yhdessä juttukeikalle, jolloin juttua varten saadaan samalla kuvat sekä teksti.

Jutun palautus

Juttu palautetaan kummipäätoimittajalle deadlineen mennessä sähköpostin liitteenä (ennakonumeron jutut) tai toimituksen yhteiselle verkkolevylle tallentamalla (leirin aikana).

Merkkimäärät Kajauksen sivuilla

Juttutyyppe	Merkkimäärä	Tila lehdessä
Sälä	250-400	Pallero tai boksi
Uutinen	450-800	Puolikas tai 1/3 palsta ylä/sivupalstassa
Artikkeli – pieni	1000	1/3 sivu
Artikkeli – puolikas	1500	½ sivu
Artikkeli – iso	2000-2300	Koko sivu (ei ylä/sivupalstaa)
Kolumni	2200	Sivupalsta
Reppari/ laaja artikkeli	3500-4000	Aukeama (ei ylä/sivupalstoja)

Merkkimäärän löytää Wordissa polulla Rakenne - sanamäärä (Word 2003) / Tarkasta - sanamäärä (uudemmat versiot).

Huom! Merkkimäärä sisältää välilyönnit!

Merkkimäärä tulee pitää sille annetussa haarukassa. Nyrkkisääntönä on, että mitä pidempi juttu, sitä useamman merkin lopullinen pituus voi heittää annetusta. (Lyhyimmissä jutuissa max. 20 merkkiä – pisimmissä max. 100 merkkiä).

Sitaattien käyttö

Tavallisimmin lainausmerkeillä osoitetaan, että teksti on suoraa lainausta jonkun puheesta, ajatuksista tai kirjoituksesta. Tällaisen lainauksen edellä voi olla johtolause, joka kertoo, kuka puhuu tai kirjoittaa:

Aleksis Kivi kirjoittaa: ”Ampui mies ja kiirahtipa mesikämmen nurmelle nurin.”

Hän kysyi: ”Tarvitaanko täällä apua?”

Joku huusi käytävällä: ”En jaksa enää!”

Joku vaikeroi käytävällä: ”En jaksa enää...” ja heittäytyi lattialle.

Joku huusi luokassa: ”En jaksa enää...”, ja samassa koulun kello soi.

Johtolauseen jäljessä on siis kaksoispiste, sen jälkeen välilyönti ja lainausmerkki kiinni lainausta aloittavassa sanassa. Lainauksen sisältämä piste, kysymys- tai huutomerkki tai kolme pistettä tulee ennen loppulainausmerkkiä. Lainausmerkin jälkeen ei enää käytetä erillistä pistettä.

Kun johtolause on lainauksen jäljessä, loppulainausmerkkiä seuraa pilkku:

”Ampui mies ja kiirahtipa mesikämmen nurmelle nurin”,

kirjoittaa Aleksis Kivi.

”Näin naapuriparvekkeella liekkejä. Samalla jo palomiehet ryskyttivät oveani”, kertoi tulipalosta selvinnyt asukas.

Ministerin mukaan käsillä on linjan käännös. ”Nyt puhutaan ajasta ja rahasta, ei enää peruskysymyksestä”, hän totesi painokkaasti.

Jos kuitenkin lainatun jakson lopussa on kysymys- tai huutomerkki, johtolauseen edellä ei käytetä pilkkua:

”Oletko varma?” hän kysyi.

”En tahdo kuulla enempeä!” kivahti äiti.

Jos lainaus päättyy kolmeen pisteeseen, lainausmerkin jälkeen voi käyttää tai olla käyttämättä pilkkua:

”Onneksi edes muistot jäävät...”, huokaisi Maija. ~

”Onneksi edes muistot jäävät...” huokaisi Maija.

Kun johtolause on lainauksen keskellä ja lainaus sisältyy yhteen virkkeeseen, johtolause erotetaan molemmin puolin pilkulla:

”Ampui mies”, kirjoittaa Aleksis Kivi, ”ja kiirahtipa mesikämmen nurmelle nurin.”

”Ei häviöstä kannata masentua”, valmentaja lohdutti, ”harjoitellaan vain entistä ahkerammin.”

Johtolauseetta ympäröivät lainaukset voivat myös muodostaa omat kokonaisuutensa, jolloin johtolauseen perään tulee piste:

”Näin naapuriparvekkeella liekkejä”, kertoi tulipalosta selvinnyt asukas. ”Samalla jo palomiehet ryskyttivät oveani.”

”Tarvitaanko täällä apua?” hän kysyi. ”Olin kuulevinani ääntä.”

Juttuprosessiohje - Kajaus

Teksti

1. Jutulle aihe

Mistä juttu kertoo?

Mistä aihe?

-Keksitty valmiiksi

-ideoidaan aamupalaverissa

-ideoit kaverin kanssa muuna aikana

-oma idea (voi syntyä havainnoista, fiiliksistä, keskusteluista, näkemästäsi, kokemastasi - ihan mistä vaan!)

Jos aihe on oma tai toimituskokousten ulkopuolella ideoitu

-Kerro aihe toimitussihteerille tai päätoimittajalle

-Kirjoita aihe ideataululle toimituksen seinään

-Sovitaan yhdessä, tehdäänkö aiheesta juttua nyt vai myöhempään numeroon

2. Juttusuunnitelman teko

Aiheen hiominen valmiiksi juttusuunnitelmaksi

-Juttusuunnitelma tehdään yleensä aamupalaverin yhteydessä/jälkeen.

-Käytä apuna suunnitelmapohjaa

-Tärkeintä on, että toimittajalla ja toimitussihteerillä on yhteinen näkemys siitä, millaista juttua ollaan tekemässä

-Käy suunnitelma vielä läpi oman toimitussihteerisi kanssa

3. Käytännön asioiden sopiminen

-Sovi haastattelu tai muu jutun tekoon tarvittava hetki

-Varmista toimitussihteeriltä/toimituksen seinältä, kuka on jutun kuvaaja

-Kerro kuvaajalle juttukeikan aika ja paikka

4. Taustatietojen selvittäminen

-Ketä haastatellaan? Kuka hän on, millainen tyyppi? Keitä muita juttuun liittyy? Onko jutun esittelemä ilmiö laaja vai yksittäistapaus? Onko ilmiötä havaittu aiemmin?

5. Juttukeikka

-Jutun materiaalin hankkiminen keikalla: haastattelu(t), paikan päällä käyminen ja havainnointi, ihmisten mielipiteiden kysyminen

-Tee muistiinpanoja!

-Kirjaa muistiin mieluummin liikaa havaintoja kuin liian vähän

-Kirjaa ylös myös seuraavat tiedot haastatelluista:

Etu-, suku- ja partionimi, lippukunta, pesti leirillä

6. Jutun kirjoittaminen

-Kun palaat toimitukseen, lue vielä kerran läpi juttusuunnitelma: täsmääkö saamasi materiaali suunnitelmaan? Tarvitseeko lisää materiaalia tai kommentteja ihmisiltä? Paljastuiko keikalla jotain, jonka takia jutun näkökulmaa olisi hyvä muuttaa?

→ jos päädyt viilaamaan suunnitelmaa, pyydä toimitussihteerä paikalle niin hän pysyy kärryillä jutun suunnasta

-Lue muistiinpanot läpi

-Kirjoita juttu (muista Kajausten toimittajaohje!) Kajausten tyyliopohjalle

7. Oikoluku

-Lue juttu ensin itse läpi.

-Houkutteleeko otsikko ja ingressi lukemaan jutun?

-Vastaako otsikko jutun sisältöä? Entä väliotsikot?

- Onko teksti samantyylistä alusta loppuun: onhan jutussa sama kertoja? Asiatylyli vs. vitsikäs tyyl, eihän ole häiritsevästi vaihtelua?
- Eteneekö jutun sisältö loogisesti ja vetävästi? (Ethän itse tylsisty missään vaiheessa tekstiä?)
- Onko jutun kieli kunnossa? Korjaa kieli- ja kirjoitusvirheet.
- Vastaako teksti annettua merkkimäärää?

-Jos paikalla on joutilaita kavereita, anna juttu jonkun muun luettavaksi ja pyydä häntä tsekkaamaan yllä mainitut asiat.

8. Jutun tallennus oikeaan muotoon ja kansioon

- Varmista, että olet täyttänyt jutun tunnistetiedot ylätunnisteeseen ja että kirjoittajan ja kuvaajan nimet ovat mukana
- Tallenna juttu .rtf-muotoon
- Nimeä tiedosto seuraavanlaisesti:
Jutun nimi_osio_kajausnumero_tekijän sukunimi
Esim. Mehukkaat munkit_lounas_1_Finell
- Tallenna juttu oman koneesi lisäksi yhteiseen kansioon:
Kajaus 1/2/3 tai 4 → Teksti → Jutun osio → Jutut 1.versio

9. Jutun palautus toimitussihteerille

- Palauta juttu omalle toimitussihteerillesi. (Eli kerro, että juttu löytyy nyt oikeasta kansioista)
- Luettuaan jutun hän antaa sinulle palautetta ja pyytää vielä editoimaan juttua tarpeen mukaan. Ihan pienet editoinnit hän tekee itse tekstiin, ja isot silloin, jos aikataulu on tosi tiukka.

10. Jutun luovuttaminen taittoon

- Toimitussihteerin palautta taittovalmiin jutun oikeaan kansioon
Kajaus 1/2/3 tai 4 → Teksti → Jutun osio → Valmiit jutut

Kuvat

1. Toimeksianto

- Aamupalaverissa tai muulloin
- Toimitussihteeri ja AD briiffaavat jutun sisällön

2. AD:n briiffi

- Millaista kuvamaailmaa jutun kuvilta toivotaan?
- Henkilökuvaa, tunnelmakuvaa, tilannekuvaa, yksityiskohtaista jne.
- Millainen taitto jutun aukeamalle on tulossa?
- Montako kuvaa tarvitaan juttuun?
- Pysty- vai vaakakuvia?

3. Käytännön asiat kuvauskeikkaa varten

- Sovi toimittajan kanssa, milloin juttu/kuvauskeikka tehdään
- Jos kuvauskeikka on erillään juttukeikasta, sovi kuvauksesta itse kuvattavien kanssa

4. Kuvauskeikka

- Kerro kuvattaville, että otat kuvia Kajaukseen (ei tarvitse kysellä lupia, mutta voit kyllä kysyä, että onhan ok)
- Tsekkaa, ettei kuvissa ole ketään kuvaamisen kieltänyttä (kuvat heistä toimituksen seinällä)
- Ota kuvia - mieluummin liikaa kuin liian vähän
- Jos et saa tarpeeksi kuvia tai tuntuu, että kuvattavat ovat huonossa valossa/paikassa, pyydä heitä rohkeasti siirtymään tai ottamaan toisenlaisia ilmeitä/asentoja
- Vältä pönötyskuvia, suosi tilannekuvia ja aitoja ilmeitä
- Kirjaa muistiin kuvissa esiintyneiden etu-, suku- ja partionimet ja lpk:t
- Kirjaa muistiin myös henkilöiden sijoittelu kuvissa tai muut tunnistet (jotta kuvateksteihin saadaan tieto siitä, kuka on kukakin)

5. Valikoi kuvat

- Valitse kuvista 20 parasta
 - Kirjaa kuvien metatietoihin oma nimesi, kuvauspäivä, kuvattavien nimet ja lpk:t siinä järjestyksessä, kun henkilöt esiintyvät kuvassa vasemmalta oikealle!
 - Siirrä kuvat kuvatoimittajalle
- Kansio: Kajaus 1/2/3 tai 4 → Kuvat → Jutun osio → Juttu → Raakakuvat

6. Kuvatoimittaja valikoi parhaat kuvat

- Kuvatoimittaja valitsee raakakuvista juttuun sopivimmat 2-5 kpl ja tekee tarvittavat käsittelyt
 - Kuvatoimittaja siirtää kuvat taittajalle,
- Kansio: Kajaus1/2/3 tai 4 → Kuvat → Jutun osio → Juttu → Valmiit kuvat

7. Toimittaja kirjoittaa kuvatekstit

- Kun taittaja on valinnut käytettävät kuvat, hän pyytää toimittajaa kirjoittamaan niille kuvatekstit

Juttusuunnitelmapohja

Työotsikko	
Osio	
Jutun idea	
Näkökulma	
Tyyli	
Tavoite	
Rakenne	
Pituus	
Käytännön toteutus	
Kuvitus	
Tekijä	

Kyselylomake Kajauksen lukijoille, luotu 21.8.2012

30.10.2012

Kysely Kajauksen lukijoille

Kysely Kajauksen lukijoille

Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää, kuinka hyvin PöPän piirileiri Sarasteen leirilehti Kajaus saavutti tavoitteensa. Vastaamisen helpottamiseksi voit kaivaa lehden esille paperisena tai näköisversiona netissä, <http://www.saraste2012.fi/ajankohtaista/kajaus/>. Kysely koskee kaikkia lehden numeroita kokonaisuutena. Kiitos vaivannäöstäsi!

*Pakollinen

Kuinka usein luit Kajausta leirillä?

- En kertaakaan
 Avasin lehden kerran
 Luin lehteä pari kertaa
 Luin lehden kaikkia numeroita

Luitko Kajausta netissä?

- Kyllä
 En

Mitä luit Kajauksesta?

Voit valita useamman kohdan.

- Silmäilin sisällysluettelon
 Pääkirjoituksen
 Leirin tapahtumista kertovat jutut
 Henkilöistä kertovat jutut
 Toimitus testaa -jutut
 Lyhyet minijutut
 Kolumnit
 Tekstaripalstan
 Muu:

Kuinka moneen juttuun syvennyit selailua enemmän?

- En yhteenkään
 1-2
 3-5
 6-8
 Melkein jokaiseen

Kuinka hyviä Kajauksen jutut keskimäärin olivat? (asteikko 1-5) *

1 2 3 4 5

Tosi huonolaatuisia Ammattilaistasoa

30.10.2012

Kysely Kajauksen lukijoille

Kuinka onnistunut lehden ulkoasu oli? (asteikko 1-5) *

Mitä pidit lehden ulkoasusta kokonaisuutena: valokuvat, kuvitukset, taitto, kannet?

1 2 3 4 5

Tosi laimea Superhieno**Minkä arvosanan antaisit Kajaukselle? (asteikko 1-10) ***

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Surkeaa Erinomaista**Miksi Kajaus miellytti/ei miellyttänyt?**

Mikä lehdessä oli mielestäsi laadukasta, mikä ei? Oliko joku paremmin verrattuna muihin partiolehtiin? Entä huonommin?

Palvelun tarjoaa [Google-dokumentit](#)[Ilmoita väärinkäytöstä](#) - [Palveluehdot](#) - [Lisäehdot](#)

Lehden saama lukijapalaute / Lukijakysely 21.8.-23.9.2012

Miksi Kajaus miellytti/ ei miellyttänyt?

liian vähän sisältöä sivukokoon nähden

Pääosin lehti oli aivan mahtava, jotkut virheet kuvien viimeistelyissä häiritsivät, mutta nekään eivät varsinaisesti silmiin pistäneet ennen kuin hieman tarkemmin tarkasteli. Simppelit ja selkeät piirroskuvat miellyttivät silmää ja gallupeissa oli hauskat kuvien rajaukset.

lehti oli painojäljeltään ja olemukseltaan loistava. Nettelehti avusti hienosti fiilikseen mukaan pääsemisessä liittyessämme leirin vahvuuteen sudariileirin alkaessa.

Parempi kuin Kilkkeen lehti

Se oli vaan niin paras

Oli mukavaa lueskella jotain riippumatossa keinuen.

Loistavia ideoita, huumoria ja monipuolista leirin esittelyä. Sisältö kiitettävä.. toisaalta yksityiskohdat sinnepäin. En tiedä käytittekö nauhuria, mutta moni haastateltava kertoi että toimittaja kirjoitti ihan mitä sattuu ja sinnepäin. Eli huippulehti ja sisältö. Toteutuksessa hieman huolimattomuutta ja leväperäisyyttä. Siltikin leirilehtien aatelia. Jatkaa samaan malliin tulevassa elämässä nimim. leirilehtiä jo 70-luvulla lukenut.

todella hieno, ammattitaitoisesti tehty, hauska, kiitos! (:

oli tosi jees leirilehti! tykkäsin :)

lehdestä sai rennon

Jutut oli hyviä ja niitä oli miellyttävä lukea ja lehti ei ollut mikään jäykkis. Mielestäni parempi kuin esim Partio-lehti

Kajaus oli tosi hyvä leirilehti! En osaa nimetä mitään yksityiskohtaa :) Paitsi, että kuvaajien nimet voisi näkyä selkeämmin (yhden kuvaajan kanssa keskusteltiin asiasta)

Jutut olivat hyvin kirjoitettuja ja ideoituja, myös suurin osa kuvista oli hyviä. Pienempi koko olisi ollut kätevä (esim. samanlainen kuin Väiski 2009 Aino-lehti)

Tekstaripalsta oli todella hyvä!! ;)

oli kiinnostavia aiheita/juttuja

Laadukkaat jutut ja ulkoasu

oli mukavaa lukea leiristä faktoja!!! ;)

Kajaus oli suoraan sanottuna hyvin tehty:D

se oli paras lehti

enemmän kuvia! enemmän kiinnostavia uutisia!

Kajauksessa oli mukavasti huumoria mukana, ihanaa luettavaa. Kirjoitusvirheet häiritsevät jonkin verran.

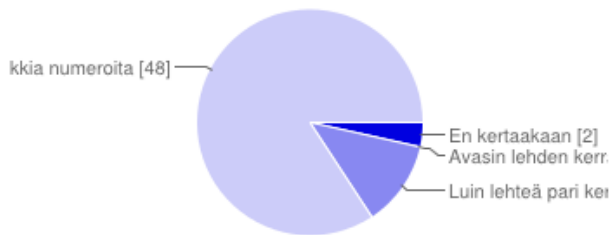
hyvät kirjoittajat, kivat kolumnit, hauskoja minijuttuja

tyyli oli freeshiä, kerrottiin kaikista kivoista leirijutuista hauskaasti ja innostavasti, jes!

Tekstaripalsta oli aivan PARAS! <3: Oton ihailijat :D

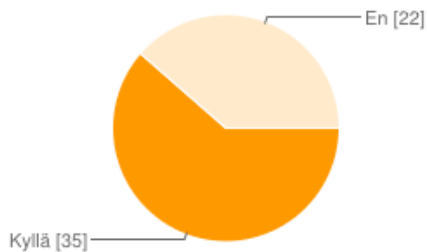
Lukijakyselyn palaute lukuina, koottu 23.9.2012

Kuinka usein luit Kajausta leirillä?

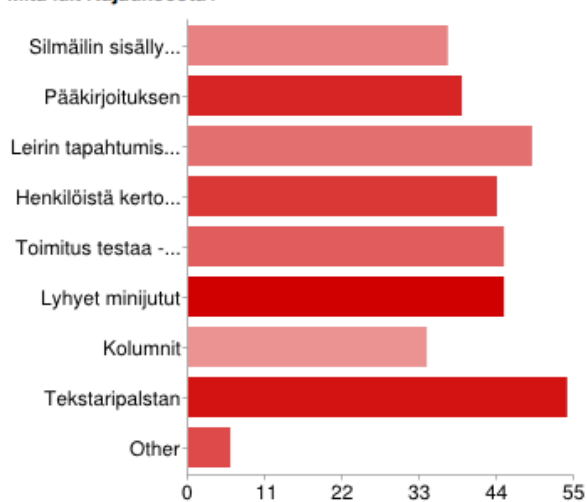
En kertaakaan	2	3%
Avasin lehden kerran	0	0%
Luin lehteä pari kertaa	7	12%
Luin lehden kaikkia numeroita	48	83%

Luitko Kajausta netissä?

Kyllä	35	60%
En	22	38%

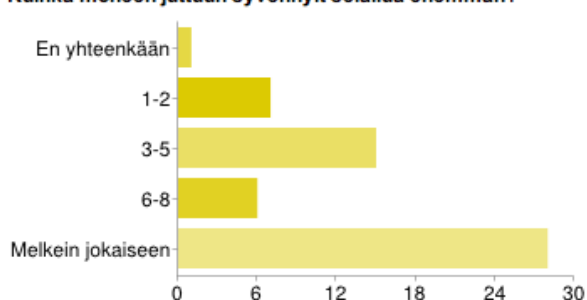
Mitä luit Kajaksesta?

Silmäilin sisällysuettelon	37	65%
Pääkirjoituksen	39	68%
Leirin tapahtumista kertovat jutut	49	86%
Henkilöistä kertovat jutut	44	77%
Toimitus testaa -jutut	45	79%
Lyhyet minijutut	45	79%
Kolumnit	34	60%
Tekstaripalstan	54	95%
Other	6	11%

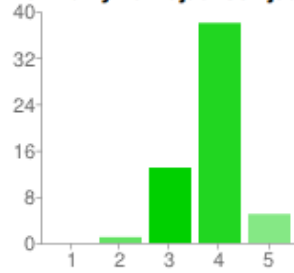
Käyttäjät voivat valita useamman kuin yhden valintaruudun, joten prosentit voivat nousta yli 100 %:iin.

Kuinka moneen juttuun syvennyit selailua enemmän?

En yhteenkään	1	2%
1-2	7	12%
3-5	15	26%
6-8	6	10%
Melkein jokaiseen	28	48%

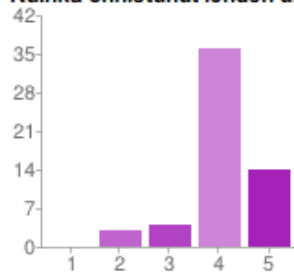
Kuinka hyviä Kajauksen jutut keskimäärin olivat? (asteikko 1-5)

Tosi huonolaatuisia Ammattilaistasoa

1 - Tosi huonolaatuisia	0	0%
2	1	2%
3	13	22%
4	38	66%
5 - Ammattilaistasoa	5	9%

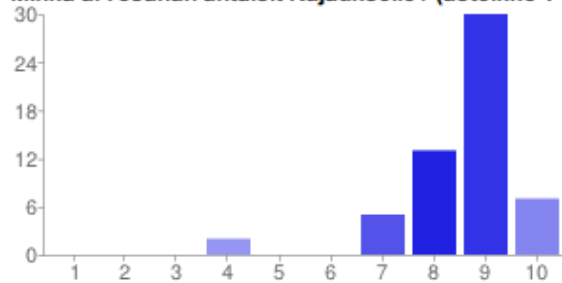
Kuinka onnistunut lehden ulkoasu oli? (asteikko 1-5)

Tosi laimea Superhieno

1 - Tosi laimea	0	0%
2	3	5%
3	4	7%
4	36	62%
5 - Superhieno	14	24%

Minkä arvosanan antaisit Kajaukselle? (asteikko 1-10)

Surkeaa

Erinomaista

1 - Surkeaa	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	2	3%
5	0	0%
6	0	0%
7	5	9%
8	13	22%
9	30	52%
10 - Erinomaista	7	12%

KAGAU

Sarasteen leirilehti
2. numero
3.8.2012

**Rakkautta
ilmassa** s. 10

**Satasella
suklaata** s. 4

2

Pikkuväen leiri-
arkea pallomeressä
s. 7

Sisällys

2-3

Pääkirjoitus
Toimittajan kommentti
Kolmen päivän sää

Jäätelökioskin
tarjonta testissä –
mikä maku nousi yli
muiden? s. 5

Satasella suklaata liljoihin
Hiljaisuuden maja poistaa huolet
Suuri jäätelövertailu

4-5

Ruuan
matka
pakkauksesta
pakkiin s. 8-9

6-7

Muonituksen matkassa
Johtajien riennot
Partsasanakirja osa 2

Työläisen arkea leirillä
Unelmaduunigallup
Leirielämää perheen kanssa
Alaleiriesittelyssä Kajo

8-9

Hifistely =
hienostelu; asian
vieminen niin hie-
noksi että se muuttuu
hienovaraiseksi
taiteeksi

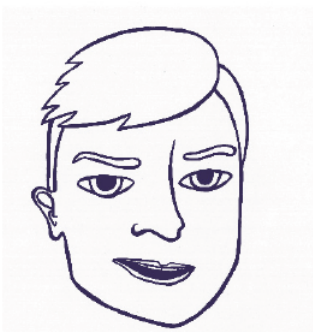
10-11

Lauran ja Simon leiriromanssi kestää yhä
Ilmoitustaulu
Paras juttu -äänestys

TOIMITTAJALTA

Teksti Markus Helaniemi Kuva Iina Vartia

Kuka tästä on vastuussa?

Leiri-small talkin kakkosaihe heti sään jälkeen on aina muonitus. Ruuan mausta on helppo jutella, päivittellä jonojen pituutta ja kertoa huhuja siitä, miten jossain keittiössä keitettiin sata kiloa liikaa puuroa.

Alkuleiristä pääsin itsekin seuraamaan keittiön toimintaa lautasen takaa. Jonottavan aika on pitkä, ja kyläkeittiön organisaattorinen johto tuntuu olevan ihan kahvilla ruoan loppuessa kesken kaiken. Tiskivedet

olivat likaisia eivätkä allergiset saaneet oikeaa ruokaa.

Muonituksen toiminnasta suivaantu-
neena halusin kirjoittaa keittiöstä repor-
taasin. Voit lukea sen tämän lehden sivulta
8 alkaen. Halusin selvittää, miksi mikään ei
toimi ja kuka tästä on vastuussa.

Juttua kirjoittaessani minulle kuiten-
kin selvisi, että mikään ei taidakaan olla
oikeasti pielessä. Muonittajat tekivät kaikki

pomosta keittäjään täysillä duunia iloisin
mielin. Ensimmäisenä päivänä kaikilla leirin
osa-alueilla on varmasti vähän sählinkiä ja
ehkä toimittajakin oli kriittiksissään epärei-
lu. Lopulta kaikki ovat kuitenkin saaneet
hyvää ruokaa ja jonotustakin järjestyttiin
nopeasti. Keittiölle kiitos!

Markus

Pääkirjoitus

Ole tekijä, älä purnaaja

Leirillä tyypit tuntuvat jakaantuvan kahteen kategoriaan: on niitä, jotka tekevät ja niitä, jotka valittavat, kun muut eivät tee.

Tekijän osa on helppo, mutta valittajan osa houkutteleva. Mieti hetki, kuinka monta kertaa olet itse tyytynyt purnaamaan sivusta, kun jokin asia ei toimi? Purnaaja saa kummallista tyydytystä kun saa kovaan ääneen valittaa ällöistä vessoista, pitkistä ruokajonoista tai huonosti organisoiduista kuljetuksista.

Samalla kun purnaaja valittaa, on tekijä jo käynyt ilmoittamassa vessan kakkakatastrofista huollolle, rakentanut ylimääräisen tarjoilupisteen keittiölle ja koodannut excel-taulukon kuljetusruljanssia helpottamaan. Hommat tulee hoidettua ja kaikkien verenpaineet pysyvät alhaalla.

Seuraavan kerran kun systeemin toimimattomuus ottaa aivoon, pysähdy hetkeksi. Mieti, paraneeko asia purnaamalla vai voisiko sille itse tehdä jotain. Tätäkään leiriä ei tee mikään näkymätön taho, joka yrittää kiusallaan tehdä elämästämme hankalaa. Tätä leiriä tehdään me kaikki, yhdessä.

Linda

linda.finell@papa.partio.net

PÄIVÄN KUVA

Teksti Mella Mattila Kuva Mikko Jalo

Mitä kaikkea voikaan tehdä Suomen Partiolaisten jäsenkortilla? Laaksopäällikkö Ville Romanov turvautui korttiin, kun ruokailuvälineet jäivät kotiin.

ETANA, ETANA

Koonnut Veera Hakaste Kuvat Nicole Finell

Poutapäiviä ja pari pisaraa

Näin etana ennusti torstaina:

Perjantai

Päivä +25 C

Yö +16°C

Lauantai

Päivä +22°C

Yö +14°C

Sunnuntai

Päivä +22°C

Yö +14°C

KAJAUS

Kajaus on Pääkaupunkiseudun Partiolaisten piirileiri Sarasteen leirilehti. Se ilmestyy 5 kertaa kesän 2012 aikana.

Päätoimittaja Linda Finell

Toimitussihteerit Mella Mattila,
Sonja Vilpas

Art Director Riikka Helminen

Toimittajat Veera Hakaste, Markus Helaniemi, Mikko Jalo, Laura Johansson, Karoliina Kujapelto, Maria Myllykoski, Riikka Mertanen, Veera Nissi, Tuuli Paananen, Alberto Politi

Valokuvaajat Katariina Kultapuro, Pinja Myllykoski

Kuvittaja Iina Vartia

Taittajat Yuri Birjulin, Nicole Finell,
Mirva Laatunen

Kannen kuva Timo Vehviläinen.

Pääkirjoitusivun kuva Seppo Ranta-aho
Seuraava Kajaus ilmestyy 5.8.2012.

Toimituksen tavoitat osoitteesta
kajaus.toimitus@gmail.com
tai Baanan varrella sijaitsevasta toimituksesta

Painopaikka Salon Lehtitehdas
Painos 1500 kpl

www.saraste2012.fi

4

OHJELMAN PYÖRTEISSÄ

Teksti Alberto Politi Kuvat Iina Vartia ja Riikka Helminen

”Apua! Meidät kidnapataan!”

Leirin 13 liijamestaria lähettivät Facebook-päivityksen ja kertoivat 24 tunnin aktiviteeteista.

PÄRÄYTYS

Teksti Mella Mattila Kuva Veera Hakaste

	Saitte käyttää 100 euroa liijaa varten. Mitä ostitte?	Millaisella asenteella liijaa suoritetaan?	Mitä kirjoittaisit Facebook-statuses! liijan aikana?
BFF	2000 karkkia ja narua.	Sosiaalisella asenteella.	Parempi seura, paremmat karkit, parempi mieli.
Elementti	Vesi-ilmapalloja, ja lisäksi vuokrattiin pomppulinna.	Rennon positiivisella asenteella.	Pomppulinna on paras tapa kokea ilma.
Makuupussi	25 levyä suklaata ja ilmapalloja. Rahat eivät riittäneet mihinkään järkevään.	Ei lepäillen vaan liikunnallisella asenteella.	Sadetta odotellessa.
Leikki	Leikkivälineitä ja pyykki-poikia.	Leikkisällä asenteella.	Lapsi on terve, kun se leikkii ja leikkililjalainen, kun ei osaa lopettaa.
KV	Kansainvälisiä ruokia ja tavaroita, kuten amerikkalaisen jalkapallon.wv	Rohkea ja reipas "KV-asenne".	Parhaat bileet.
Halkki	Kaloja tunnustusrastille.	Seikkailullisella.	Tätä se oikea partio on!
Arr-merirosvo	Paljon ilmastointiteippiä boffereihin ja maskeerausvälineitä.	Hurjalla tappeluasenteella.	Ryöstösuunnitelma valmis.
Musa	Ei ostettu mitään.	Avoimella ja musikaalisella.	Maksaisin 1000 euroa, jos Eemeli lopettaisi kitaransoiton.
Näyttis	Roolivaatteita ja kasvo-värejä.	Heittäytyvällä asenteella.	Ollako vai eikö olla? Kas siinä vasta liija.
Prinssi ja prinsessa	Liituja, kasinotavaroita ja muita nykyaikaisten kuninkaallisten tarvikkeita.	Arvokkaalla ja leikkisällä.	Apua! Meidät kidnapataan!
Sisu	Eri makuista suklaata.	Mikään ei ole mahdotonta -asenteella.	Sisu kirjoitetaan morseakkosin näin:-
Sportti	Paljon erilaisia palloja, lätkämailloja ja muita urheiluvälineitä.	Kokeilevalla.	Täällä sporttaillaan itsemme uuvuksiin. Sporttaile sinäkin!
Supersankari	Mitään ei ostettu.	Supermiehen asenteella.	Superliijaa valvoo Joni. Turvassa ollaan.

Krebaus eli kreisibailaus on tän leirin juttu! Tässä tyylinäyte kahvila Aurorasta.

PIKKULINNUT LAULOIVAT

Teksti Mella Mattila

Huhupuhetta

Törmäsinpä turvapäällikköön aamukahvilla. Turvalta on kysely leirin mittaan mitä kummallisempia kysymyksiä ja lupia. Liijoihin liittyen turvalta kyseltiin lupaa yölliseen hiippailuun leirissä ja prinsessoiden

ryöstöön. Ryöstöpuuhat saivat luvan sillä ehdolla, että prinsessat palautetaan.

Täysin liijoihin liittymättä turvalta on kysytty lupaa myös viuhahattamiseen. Tarina ei kerro, irtosiko lupa vai ei.

TIMANTTISIA OIVALLUKSIA

Teksti ja kuvat Mikko Jalo

Kuin kaksi marjaa

Tiesitkö, että joissain lippukunnissa sudenpennot kantavat sinistä huivia varsinaisen lippukuntahuivin sijaan?

Mankkaan Eräsusien lippukuntahuivi

Hämyin alaleirihuivi Sarasteella

TOIMITUS TESTAA

Teksti Riikka Mertanen Kuvat Katariina Kultapuro

Ken on heistä kaikkein kaunein?

Kajauksen toimitus jalkautui jäätelöiden pariin ottamaan selvää, mikä niistä on paras.

Kajauksen jäätelöraati kokoontui Baanalla tavoitteenaan selvittää, mistä on Sarasteen jäätelöt tehty. Kiskalla töissä olivat avuliaat softisten pyöräyttelijät Krista (KMP), Wiltsu (KMP) ja Jenna (Jean d'Arc) tavoitteena täydellinen softis.

Huipulta pohjalle

Tiukka makutesti alkoi vaniljasoftiksella. Pienehkö softis tuoksui hennosti vaniljalle ja näytti syötävän kermaiselta. Softis suli kielelle uskomattoman nopeasti, mutta kermavaahdon maku muuttui kuitenkin ikävästi teolliseksi jälkimauksi. Seuraavaksi maistettu suklaasoftis sen sijaan yllätti täysin: softis näytti valjulta, mutta maku oli kuin aitoa kaakaota!

Perusmakujen jälkeen oli vuorossa vanilja-suklaasekoitus, jota raati maisteli kahdella tavalla, ja makuelämykset muuttuivat radikaalisti sen mukaan. Maut samanaikaisesti testattuna osoittautuivat pettymykseksi – maut peittivät toisensa ja lopputulos maistui tukkoiselle. Peräjälkeen maistettuna maut puolestaan toimivat paljon paremmin – vaniljan kermaisuus ja kaakaon rouheinen maku täydensivät toisiaan.

Mistä on mehujäät tehty?

Lipsi päärynämehujää oli testin toinen yllättäjä; haljun näköinen puikko muuttui Mehukatti-tiivisteestä täyteläiseksi, ja tämä henkilö ei pidä mehujäistä. Vadelma sen sijaan osoittautui täydeksi sudeksi. Makua oli ensin vaikea saada irti, ja jääkerroksen sulettuakin maku oli ohut ja laimea.

Eksoottiselle kokeilijalle

Viimeisenä jäätelönä testasimme Tofulinen soijamaidosta tehdyn vaniljajäätelön. Puikko vei pisteet kotiin ulkonäöstä, joka oli houkutteleva, ja suklaakuorrute maistui täyteläiseltä sortumatta ylimakeuteen. Vaniljan maussa oli kuitenkin jännittävä kelmuinen vivahe – onko tämä nyt sitä soijaa? Lopuksi vielä vinkki: Keskiyöistä alkaen kiskalta on saanut tuunattuja softiksia, joista huhun mukaan voit löytää Sarastehahmoja.

Raadin arviot jäätelöistä

Vaniljasoftis

3 kajausta
"Varma valinta"

Suklaasoftis

testin voittaja
5 kajausta
"Positiivinen yllätys"
"Mieleen tuli Humun yllätyksistä pitävä vanha herra; sivistynyt, hauska ja aito"

Vanilja-suklaasoftis

2 kajausta
"Toimii paremmin peräjälkeen maistettuna"

Lipsi päärynämehujää

3 ½ kajausta
"Kuin Kajo: pirtsakka, nuorehko ja aina hyvällä tuulella"

Lipsi vadelmamehujää

½ kajausta
"Maku ohut ja laimea"

Tofulline vaniljapuikko

4 kajausta
"Ostaisin toistekin, kisan musta hevonen"
"Jätti hämmentyneeksi"

Testin yllättäjä sai arvovaltaisen raadin suut muikeiksi.

Leirissä syötiin eilen...

978
softista

15
Tofullinea

91
mehujäätä

UUTINEN
Teksti Mella Mattila
Kuva Mikko Jalo

Hiljentymistä ja omaa aikaa

Hieman syrjässä leirikiireestä sijaitsevat leiriseurakunnan riippumattokylä, hiljaisuuden maja sekä hiljaisuuden polku. Riippumattokylä ja hiljaisuuden polku eivät ole hengellisiä tai vaadi suorittamista. Se onkin ollut leiriseurakunnan tavoite. Seurakunta pyrkii vastaamaan leiriläisten tarpeeseen olla hetki yksin ja antaa aikaa itselleen. Tavoitettavissa on päivystäjä paikan päällä sekä henkinen tuki puhelimen kautta. Kaikki ovat tervetulleita iästä tai elämäntilanteestaan riippumatta.

"Kaikki ovat tervetulleita!" seurakunnasta ilmoitetaan

6

KAHVILLA ALALEIRIN KANSSA

Teksti Laura Johansson Kuvat Katariina Kultapuro

Kirpsakka Kajo yllättää kaikki

Kajo on Sarasteen pirteä ilopilleri, mutta hahmon kuvaus ei kuitenkaan täysin vastaa todellisuutta – alaleiriläisten mielestä aamuhetäykset ovat vaikeita.

Päättäjäsissä meidän huudot räjäyttää koko Evon, vakuuttavat Lari, Mio, Tiina ja Sofia Kajosta.

Avajaisissa muut leiriläiset kuulivat Kajo-alaleirin hurjat suosionosoitukset, kun heidän oma sarasteensa Kajo voitti hahmojen välisen kilpailun. **Sofia Öhman** Leppävaaran Korvenkävijöistä kertoo, että samanlainen fiilis välittyi myös leirissä: "En vaihtaisi alaleiriä mistään hinnasta!"

Mio Hannula Merimetsoista on edellisen kanssa samoilla linjoilla, vaikka harmittelee, ettei alaleirillä ole ollut yhteistä tekemistä, jossa pääsisi tutustumaan muihin. "Kuitenkin rakennustavaroita lainaillaan yli savurajojen, ja siinä on tullut tutustuttua uusiin ihmisiin", Mio sanoo.

Alaleirin keittäökin herättää positiivisia tunteita. Huomautettavaa kuitenkin löytyy.

"Ruokailun kanssa asiat eivät ole sujuneet mutkitta, kun ruokailuajat ovat

viivästyneet, mutta se on ymmärrettävää", kertoo **Lari Jyrhämä** Jeanne d'Arcista.

"Ruoka on ollut maistuvaa! En kyllä tykkäisi tästä kotona, mutta leiriolosuhteissa tämä on superhyvää", hän jatkaa.

Lopuksi puhutaan siitä, millainen karkki Kajo olisi.

"Jokin kirpeä tietenkä", huudahtaa **Tiina Tamminen** Leppävaaran Korvenkävijöistä. Kaikki neljä haastateltavaa olivat yhtä mieltä siitä, että Kajon iloinen fiilis kasvaa leirin mittaan.

”Päivä nousee, silmät auki, ylös Kajo ponkaisee!”

TOIMITUS TESTAA

Teksti Veera Hakaste Kuvat Katariina Kultapuro

Kajaus testaa – päivä työläisenä

Onko työkkäri vain tylsien pestien koti vai loistohommien pesä? Tätä lähti peloton toimitus selvittämään Ässäpassin avulla.

Kajaus päätti ottaa hetken irtioton koneiden äärestä HR-tiimin lanseeraaman Ässäpassin avulla. Passiin on tarkoitus kerätä leimoja, eli kuittauksia, työkkärin vapaita pestejä suorittamalla. Kun passiin on kerännyt kaikki vaadittavat neljä kuittausta, saa kaiken auttamisen ilon lisäksi vielä pienen yllätyksen työkkäristä. Joten ei kun hommiin!

Saatuani Ässäpassin käteeni alkaa kuumainen pestien metsästyö. Vapaiden pestien joukosta silmiin osuu ensiksi homma huollon vesitiimissä. Otan mukaani muuttaman kaverin toimituksesta, ja lähdemme rakentamaan jätevesisiivilöitä keittiöille. Pääsemme sähkösahan ja vasaran varteen, mikä onkin varsin hyvää vaihtelua koneen ääressä istumiselle. Nikkaroidessa hiki virtaa ja nauhat paukkuu, ja lopulta seitsemän siivilää valmistuvat, ja toimitus poistuu paikalta leveästi hymyillen.

Toinen leima tulee hieman helpommin: turva on käynyt ilmiäntamassa tarpeensa kahvipannun tiskaajalle. Hieman ihmetellen lähdän kävelemään kohti turvan porttia, josta saan matkaani todella likaisen kahvi-

pannun. Tiskattuani pannun kiiltävän puhtaaksi saan huollolta kuittauksen passiini ja turvamiehen kiitollisen hymyn.

Kaksi kuittausta jo ansaittu, vielä kaksi uupuu! Kiinnostavia ja toinen toistaan paremmilta kuulostavia pestejä kyllä löytyy, mutta kiireiselle toimittajalle niistä monet ovat liian pitkäkestoisia. Lumo kuitenkin suostuu ottamaan minut kiireapulaiseksi muutamaksi tunniksi, jännää! Ja kiirettä todella piisaa, mutta onneksi ripeyttä löytyy – pöydät puhdistuvat ja karkkihyllyt täyttyvät sukkelaan!

Viimeisen kuittauksen passiini allekirjoittaa Stara-laakso. Toimittajakaksikko **Mikko** Maahisista ja **Nicole** Viherlaakson Peuroista pääsevät tuomarimaan Voice of Saraste-kilpailua, jossa leiriläiset saavat tilaisuuden sanoittaa uudestaan lauluja ja esittää biisinsä kolmelle tuomarille. Mahtoi olla mahtia!

Monipuolisen ja avartavan päivän jälkeen palautan täyden (ja koko työkkärin ensimmäisen!) passiini ja saan vaivanpalkaksi teemaan sopivan yllätyspussin!

Voice of Saraste antaa tilaa luovuudelle.

Tässä se on: koko leirin ensimmäinen suoritettu Ässäpassi!

LEIRI PERHEESSÄ

Tekstit Veera Nissi ja Mikko Jalo Kuvat Mikko Jalo

Erilaista arkea perheleirissä

Kajon kyläkeittiöllä kuhisee, kun punahuiviset ruskolaiset saapuvat lounastamaan.

"Ruskon pitäisi huomioida paremmin yhteisissä ohjelmissa", tuumivat Lissu, Antti, Lauri ja Sanna sekä pikkuväki Lasse, Väinö ja Ilona

Antti Halonen odottaa ruokaa vuoden vanhan **Lassen** kanssa. Pöytään saapuvat myös **Väinö** 2,5 v, **Ilona** 1 v, ja **Sanna Jakhola**. Perheleiri Rusko on yksi suuri yhteisö, jossa puolet ovat ennestään tuttuja, sillä monet ruskolaiset ovat vanhoja partioaktiiveja. "Perheleiristä ei pääse savuihin nuorempia johtajia liikaa neuvomaan", Antti miettii.

Kuten kotonakin, leirin arki on Antin sanoin "syömistä, pesulla käymistä, nukuttamista ja nukkumista". Mutta leikkimahdollisuudet telttanaapurien kanssa ovat huikeita. Ruskosta löytyy pallomeri, hiekkalaatikko ja muuta kivaa. Ympäriäntä kuuluneesta itkusta

huolimatta yö on nukuttu varsin hyvin, ja Lasse on ehtinyt aamulla tutkimaan leiriä.

Leirielämää lasten ehdoilla

Ruoka viipty ja osa pienimmistä kaipaisikin päivänulle. Odotellessa Väinö löytää pöydän alta hienoja kiviä. Niiden esittely keskeytyy, kun kajolaiset ja ruskolaiset alkavat yksissä tuumin laulaa Leipuri Hiivaa.

Lauri Jakhola tuo Väinölle ja Ilonalle juotavaa. "Alun perin Sarasteelle ei ollut tulossa maitoa, mutta sitä saatiin lahjoitukseksi", Sanna kertoo. Antti opettaa muillekin perheleiriläisten kestovinkin: "Tarjotin kannattaa olla mukana." Lasse ja Ilona

nukahtavat kumpikin vuorollaan ja Väinö saa vastustuksesta huolimatta ruokalapun kaulaansa. Se tulee tarpeeseen.

Joukkoon liittyy myös Lassen äiti Lissu, joka on ollut kuljetustehtävissä. Vakituista pestiä Lissulla ei leirillä ole, vaan hän tekee erilaisia nakkeja. Monissa Ruskon perheissä vanhemmat ovat leirin työtehtävissä kumpikin vuorollaan. "Aamuista ja illoista minä en selviäisi yksin", huomauttaa Sanna. Leirielämä pienten lasten kanssa vaatii joustavuutta. "Ruokailut ovat aina tällaisia tunnin mittaisia taukoja", Antti toteaa.

Koko suku leirillä

"Setäni käveli äsken Baanalla vastaan. Oli menossa syömään", kertoo **Helinä Teittinen Oulunkylän Virkuista**.

Helinän lisäksi leireilemässä on sisko **Ilona**, isä **Ville** ja äiti **Arja**. Perheen kanssa Sarasteen kokevat tyttöjen setä ja tati sekä yhteensä kolme serkkua. "Ei tunnu yhtään oudolta, että on yhdeksän sukulaista leirillä", **Ilona** sanoo.

Suurella leirillä ei törmää sukulaisiinkaan ihan joka päivä. Ilona ja Helinä asuvat Virkkujen savussa, kun vanhemmat ja serkut majoilevat perheleiri Ruskossa.

"Mä en ole edes nähnyt vanhempiani täällä. Mutta jos jotain on unohtunut kotiin,

vanhemmat auttavat aina. Se on kätevää", **Helinä** naurahtaa.

Ilona on ollut serkkujensa tapaan pienempänä perheleirissä.

"Ei silloin ollut mitään pallomerta tai hiekkalaatikkoa, mutta nuorallakävelyä pääsin kokeilemaan!" Ilona muistelee perheleiriaikoja lämmöllä, mutta pitää savussa asumista mukavampana:

"On kivaa päästä osallistumaan enemmän ohjelmiin ja saada uusia oman ikäisiä kavereita."

Ilonan (pää alaspäin) ja Helinän itse kehittämä leikki on nimeltään Notkistelukirppu.

Teksti Maria Myllykoski
Kuvat Pinja Myllykoski

Pestigallup

1. Mikä olisi unelmapestisi partioleirillä?
2. Mikä on pesti johon et ikinä haluaisi?

Samoaja Elli Mannermaa, Kirisiskot

Pesti: Tällä hetkellä työtön

1. Unelmapesti olisi sellanen, jossa ei olisi liikaa vastuuta. Jossain kivassa ohjelmassa rastimiehenä.
2. Olen kuullut, että keittiössä on tosi rankkaa ja siellä pitää olla aika kauan, joten sinne en haluaisi.

Vaeltaja Marikka Silvonon, Kulosaaren meriparto

Pesti: Savunjohtaja

1. Kiva pesti olisi olla jossakin johtajiston rentoutuspaikassa töissä. On tärkeää, että johtajatkin välillä rentoutuu kaikessa kiireessä.
2. En haluaisi olla Bajamajojen tyhjentäjä, se olisi ällöttävää.

Tarpoja Elias Havukainen, Vartiovuoren pojat

1. No jos saisi rakennella tuollaisia portteja, ehkä jossain huoltohommissa.
2. En haluaisi olla ainakaan Bajamajojen tyhjentäjätiimissä!

8

REPORTAASI

Teksti Markus Helaniemi **Kuvat** Markus Helaniemi ja Pinja Myllykoski

Muonitus on kaikkien huulilla

Sarasteella syödään yli neljäkymmentä tonnia ruokaa. Kuinka ruoka päätyy kuorma-autosta lautaselle?

Valkea kuorma-auto kaartaa Sarasteen baanalle varastoteltan eteen. Se on niin täynnä, että vajoaa pehmeään hiekkatiehen hetkeksi kiinni. Kello on kahdeksan aamulla, ja leirin päivittäinen muonakuorma on saapunut. Varastopestiläiset purkavat margariinirullakoida ja mehulavoja autosta metallisiin kylmäkontteihin.

Kuormassa saapuvat kaikki seuraavan päivän ruoat, myös seuraavan päivällisen raaka-aineet, joita työnnetään varastoon odottamaan valmistusta.

Päivällisen matka lautaselle on kuitenkin alkanut jo kauan ennen leirin alkua.

"Leirin ruokalista suunniteltiin jo maaliskuussa", Sarasteen muonituspäällikkö, partiopalun Susiveikkoihin tehnyt **Risto Tepponen** kertoo.

"Raaka-aineet ennakkotilatit Keskolta keväällä ja tilaus vahvistettiin vielä kaksi viikkoa etukäteen. Ruokalista suunnitelllessani minulla oli muutama tärkeä pointti. Halusin helposti valmistettavaa ja vaihtelevaa suomalaista perusruokaa. Ruoanval-

mistuksen pitää onnistua soppatykillä enkä oikein ole ymmärtänyt hassuilla nimillä kikkailua. Aurinkoinen salaatti on mielestäni maistunut aina ihan samalta kuin tavallisenkin", Risto kertoo.

Ruoka tehdään ja syödään samassa palkassa

Päivällisen matka varastosta jatkuu, kun kyläkeittiöistä tullaan iltapäivällä hakemaan

raaka-aineita. Hämyn keittiöllä on aloitettu päivällisen laittaminen.

"Keittiötämme lähtee viisi muonittajaa hakemaan aineksia aina ennen aterian valmistamista. Ruoanlaittoon menee noin kaksi tuntia", Hämyn muonituspäällikkö **Aino Tuomikoski** Helsingin Erä-Leijonista kertoo.

Keittiöpestitissä kokkaavat samoajat työntävät maitokärryillä ohrasäkkejä keittiölle. Soppatykeissä höyryää jo keitinvesi.

"Muonitustimini on upea. On huippua nähdä, kuinka nuoret oppivat ruoanlaittoa tekemällä. Jotkut samoajat eivät välttämättä ikinä ole tehneet ruokaa."

Haasteitakin löytyy.

"Vaikeinta on ollut erityisruokavalioiden kanssa. Keittiöhenkilöstöä on aika vähän, eikä kattiloitakaan aina oikein riitä. Tavalliset ruoat kun pitäisi pitää erillään erityisruoista", Aino miettii.

Myös Risto on nähnyt vaivaa erityisruokien eteen:

HYVÄ TIETÄÄ

Teksti Karoliina Kujapelto **Kuva** lina Vartia

Johtajien riennot

Johtajien oma hengailu- ja virkistymiskeskus on nimeltään Mesta. Se on paikka, jonne johtajat voivat tulla rauhoittumaan ja chillaillemaan, mutta myös viettämään aikaa ystävien, koulutusten ja muun ohjelman parissa.

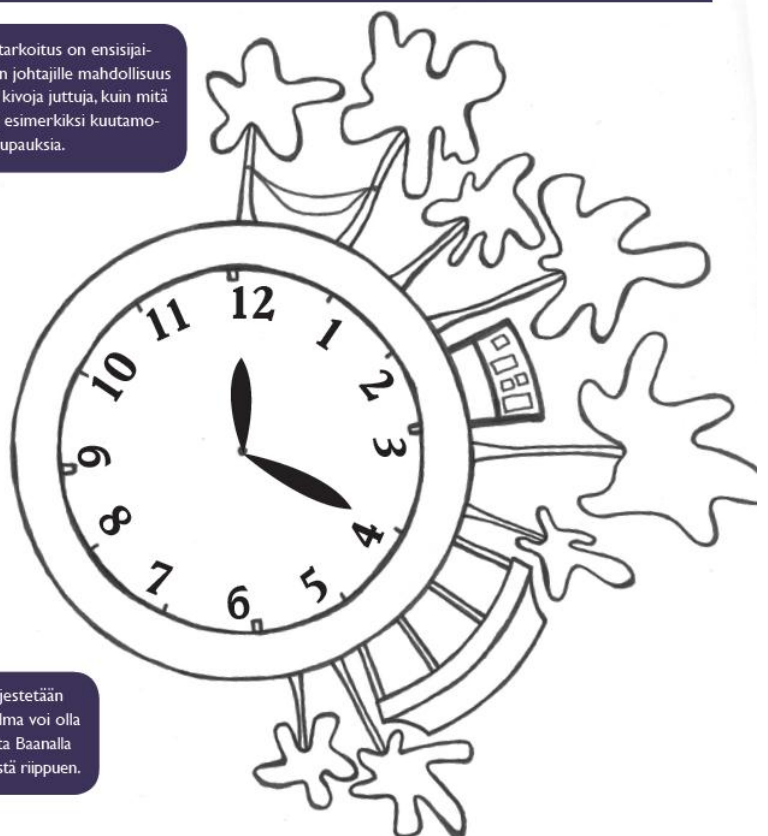
10.00 & 15.00 Mestassa järjestetään monia eri koulutuksia aamu- ja iltapäivisin. Koulutuksien aiheet vaihtelevat aina kohderyhmän mukaan. Esimerkiksi Evp:lle järjestetään Tervetuloa partiioon-koulutus.

21.30 Iltamaito on Mäyrän kuvaama dokumentti Sarasteen jokapäiväisestä elämästä. Iltamaito sisältää haastatteluja, juttuja päivän kohokohdista, top 5 -asiat ja paljon muuta ajankohtaista.

12.30 & 19.30 Harmittaako se, että et pääse kokemaan laaksojen mahtavia ohjelmia kuten pienemät partiolaiset? Nyt ongelmaasi on löytynyt ratkaisu: Mestan ekskursiot vievät sinut laaksojen makeimpien paikkojen luo.

7.30 Aamujumppia järjestetään joka aamu. Jumppaohjelma voi olla mitä vaan keppijumpasta Baanalla juoksuun jumpan pitäjistä riippuen.

23.00 Yö-ohjelman tarkoitus on ensisijaisesti se, että annetaan johtajille mahdollisuus kokea samalla tavoin kivoja juttuja, kuin mitä lapsillakin. Tarjolla on esimerkiksi kuutamomelontaa ja samoajalupauksia.

Kuvat vasemmalta oikealle: 1. Vanerilevyillä rullakot rullaavat hyvin. 2. Maitorahkat siirretään vauhdilla kylmään. 3. Maitokärret ovat tarpeen. 4. Aino Tuomikoski valvoo ohran kypsymistä. 5. Porkkanat päätyvät pataan. 6. Tykistö rivissä.

”Keittiölle on ilmoitettu melkein tuhat erityisruokavaliota. Reseptien miettiminen ja kaikkien raaka-aineiden saaminen oikeaan aikaan oikeaan keittiöön on ollut haastavaa.”

Hämy keittiöllä samoaja **Elsa Santalahti** Vartiovuoren Tytöistä pilkkoo porkkanoita.

”Kokkaaminen on aina ollut kivaa, joten lähdin mukaan, kun tarjottiin keittiöhommaa. Sadoille ihmisille kokkaaminen on minulle uutta, ja ekoina päivänä täällä oli aika härdeelli. Meno keittiöllä on huippua, mutta jätteesiastia on kyllä ällöttävä”, Elsa nauraa.

Hämy päivällinen alkaa olla valmista. Leiriläisten jonolle jaetaan ruokaa. Tarjoilulinjastoon nostetaan Fazerin leipälaatikoita.

”Fazer ja Kesko ovat leirin ruokasponsoreita. Fasulta saimme leipää ja Kesko antoi ostoksistamme paljousalennuksen”, Risto kertoo.

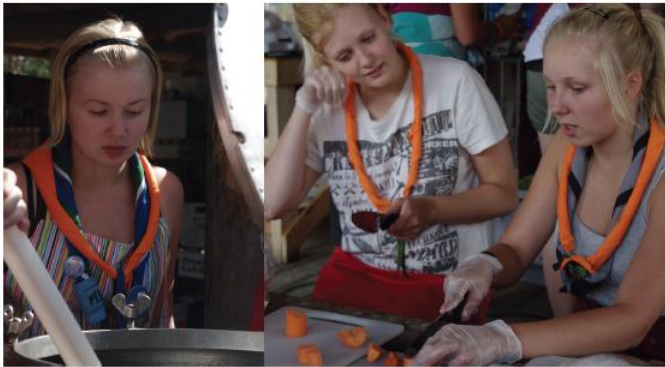
”Ruoka on leiribudjetin suurin yksittäinen menoerä, mutta leiriläisen yhden päivän kaikki ateriat maksavat yhteensä vain 5,50 euroa.”

Brysselin Tuulihaukkojen seikkailijan **Maaria Pelpon** mielestä rahalle saa vastinetta.

”Ruokaa on aika monta kertaa päivässä. Vatsa on täynnä vielä edellisestä aterhasta”, Maaria kertoo samalla kun syö kavereiden kanssa.

Keittiöllä näkyy tyytyväisiä ilmeitä ja tyhjäksi syötyjä lautasia. Lopulta Riston, Ainin, Elsan ja monien muiden Sarasteen muonittajien työn tulos arvioidaan lautasen äärellä. Ainakin tänään työstä tulee kiitosta.

”Tosi hyvää!” Maaria huikkaa, ennen kuin suuntaa tiskialtalle.

TIMANTTISTA TIETOA

Teksti Riikka Mertanen Kuva lina Vartia

Partiopolon nousujohteisuus

Partiojargonin sanakirjan jatko-osa.

Ikäkausi

Kaikki lippukuntaan kuuluvat jäsenet on jaettu eri ikäkausiiin ikänsä perusteella. He toteuttavat oman ikäkautensa mukaista ohjelmaa ja pyrkivät sen mukaisiin tavoitteisiin. Ikäkausia on viisi, ennen partiossa oli vain kolme ikäkautta (sudenpennut, vartiolaiset ja johtajat) mutta vuonna 2008 ikäkausi uudistus jakoi jäsenet useampaan ryhmään seuraten tarkemmin lasten ja nuorten kehitysvaiheita.

sudenpentu

Lapsi, joka on partiossa ja iältään 7-9-vuotias; muita nimityksiä supe, sutku, sudari, suhari, joista viimeisessä ilmaisussa korostetaan lapsen viipottavuutta ja elävääsiyyttä.

seikkailija

Sudenpennusta vanhempi, 9-12-vuotias.

tarpoja

Seikkailijasta vanhempi, 12-15-vuotias.

samoaja

Yksi ikäkausista, teinijohtaja.

vaeltaja

Täysi-ikäisyyden saavuttaneet partiolaiset ennen aikuisiksi kasvamista.

tuksu

Tukeva aikuinen, eli kaikki yli 22-vuotiaat partiolaiset; nimi kuvaa enemmän henkistä kuin fyysistä ominaisuutta.

kurssi

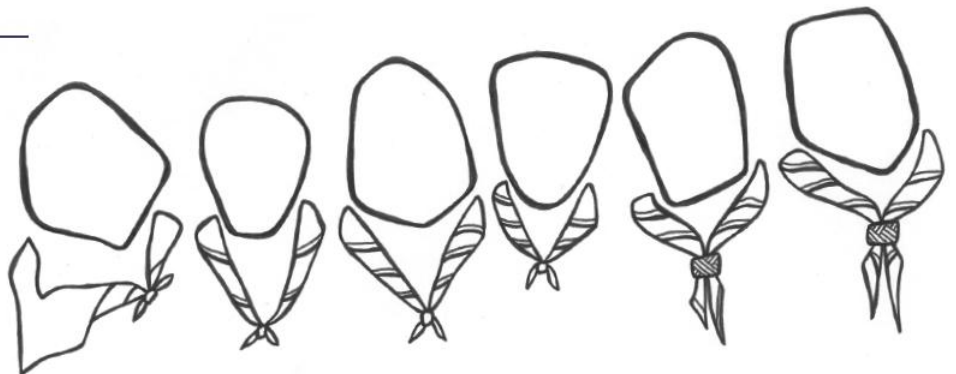
Kursseille ilmottaudutaan joka kevät ja syksy; aiheet vaihtelevat kalliokipeilystä kouluttavampaan ikäkausi-iltaan.

PJ

Partiojohtaja, leaderi, yksi niistä lippukunnan viisaista, vanhoista ja ässistä, jotka ovat sisäistäneet (toivottavasti) partion arvot monen vuoden asennepesun jälkeen. Puolijoukkueelta, jolle muita nimityksiä on mm. pojo ja puolari.

osmari

Osmonsolmu, nahkainen solmu joka pujotetaan partiohuiviin pj-kurssin suorittamisen jälkeen.

10

KOLUMNI
Teksti Mella Mattila

RAKKAUSSTOORI
Teksti Tuuli Paananen Kuvat Katariina Kultapuro

Elämää jonoissa

Tavallisissa suomalaisissa ja partiolaisissa on yksi perustavanlaatuisen ero. Sen lisäksi, että tuntemattomat partiolaiset puhelevat toisilleen, me osaamme jonottaa. Muut suomalaiset tuppaavat unohtamaan jonottamisen jalon taidon jossain yläasteen kieppeillä eikä jonottaminen näköjään ole kuin polkupyörällä ajo, jonka kerran opittuaan osaa aina.

Sen lisäksi, että partiolaiset osaavat jonottaa, me harrastamme sitä usein. Ensin jonotetaan, sitten odotetaan. Nuorena on vitsa väännettävä ja uudet johtajat vievätkin perinnettä eteenpäin testaten auktoriteettiaan lapsilumaan. "Jono, eikun rivi, jono ja sitten taas rivi!"

Vartiolaaisena suurleireillä muistan parhaiten jonottamisen. Taruksella menimme vesilaaksoon ja koska emme halunneet osallistua vesiaktiviteetteihin sateessa, odotimme jonossa koko laaksoajan pois pääsyä. On ole sen jälkeen keksinyt juurikaan vitsejä liittyen sadetakkiin – kiintö täytti täysin.

Jonoja on myös monenlaisia, huutavia, hauskan värisiä, pysähtyneitä sekä juoksevia. Jossain voimme vielä parantaa. Partiossa tapaa harvemmin juoksevia jonoja. Täällä näin sellaisen Avajaisten iltona ja jäin tuijottamaan ohii juoksevia ihmisiä. Kuulin samana iltana myös Suomen valtion poikaleirien tavasta jakaa ruokaa juoksevalle jonolle. Olisiko tässä vastaus joka päivisiin ruokajonoihin?

Ennen kun kannustan nettitiimin poikia kyhäämään kyläkeittiöille jonokameroita, jonka avulla voisin katsella internetistä, milloin kannattaa mennä syömään, hillitsen itseni. Jono on mahtava paikka tavata uusia ihmisiä ja keskustella tuntemattomille! Tiedän pariskunnan, joka tapasi toisensa taksijonossa. Yölliset taksijonot ovat sittemmin heidän osaltaan vaihtuneet omakotitalon rauhaan ja onnelliseen perhe-elämään. Ah jonottamisen autuutta.

Mitä tapahtui leirillä ei jäänytkään leirille

Järeä-Granin viime kesänä järjestämä kesäleiri Kaarna jätti ainakin kahden ihmisen sydämiin ikuisen muiston. Kyseisellä leirillä Pitkäjärven Vaeltajissa partiota harrastava **Laura Aalto** tapasi nykyisen poikaystävänsä **Simo Lintusen** Viherlaakson Peuroista.

Kaksikon yhdessäolo alkoi heti leirin alussa. Yhteiset kaverit ja jatkuva samassa porukassa hengailu lähensi nykyistä paria nopeasti.

"Kyllähän mä Simoa kattelin jo ekan päivänä sillä silmällä", Laura myöntää.

Simokaan ei kiellä nopeata ihastumistaan Lauraan. Parin mukaan kuitenkin kumpikaan ei iskenyt tarkoituksella toista, vaan tilanne eteni omalla painollaan, ilman iskurepliikkejä. Edes aloitteentekijästä pari ei osaa antaa kunnollista vastausta.

"Molemmat oli tavallaan heti messissä, kai mä vähän pistin aloitetta alulle menemällä Simon viereen istumaan", kertoo Laura.

Leiri eteni ja meno yltyi. Pariskunta kertoo seurustelun aloituspäiväksi virallisesti neljännen leiripäivän.

"Silloin me vähän puhuttiin asioista", Simo sanoo.

Ollako vai elkö olla?

Usein leireillä syntyneiden parien huulille nousee useampiakin kysymyksiä: Mitä leirin jälkeen? Loppuuko meidän juttu vai jatketaanko? Onnistuisikohan se? Haluanko mä jättää tämän leiriheilaksi?

Samantyyppisiä kysymyksiä pyöri Simon ja Lauran päissä. Oletus kuitenkin molemmilla oli, että suhde jäisi leirin tasolle. Lähtöpäivän iltana kuitenkin facebookissa käyty keskustelu osoitti molempien oletuksen vääräksi: pari päätti jatkaa suhdettaan myös leirin ulkopuolella.

Päätös on osoittautunut todella kannattavaksi, sillä pari juhlii vuosipäiväänsä vielä tämän leirin aikana.

Liljoista huolimatta Laura ja Simo löysivät aikaa toisilleen.

Sarasteen top 5 iskurepliikit

1. Mä taisin unohtaa mun unilelun kotiin, voisiks sä toimia sijaisena?
2. Tän myrkyn pitäis karkottaa hyttyset, mut toivottavasti tää ei karkota sua.
3. Toivottavasti sulla on hyvät ensiapuaidot, koska salpasit just mun hengityksen.
4. Mä näin unta, että oltiin kahvilla niin voitaisko tehdä se tällein livenäkin?
5. Jos sä olisit jäätelö, mä nuolisin sua.

Ilmoitustaulu

Kesäyön romantiikkaa

Rakkauden kesän 2012 voi kokea yökahvila Aurorassa perjantaina! Testaa speed datingiä ja pussailukoppia. DJ Teddy soittaa kaikille tuttuja hittejä vuosien varrelta. Musiikin teemana onkin "ala-asteen disco".

DJ Teddyä pääsee kuulemaan Aurorassa myös lauantaina. Silloin luvassa on "tanssittavaa kotimaista".

Toiseksi
(5.8) viimeisenä
yönä se tapahtuu!
Tule messiin pitämään
EPT:n mainetta yllä!
Nähdään mestalla klo
1.22!

Vaeltaja T.R.I.K.O.O.t

Kosteita hetkiä, paljasta pintaa,
kuumia tunteita! Su 5.8. illalla/
yöllä. Ilmoittautuminen Mestalla.
Mukaan: Päiväreppuun pakat-
tuna ruokailuvälineet, pyyhe ja
vaihtovaatteet.

Vaeltajat, see you
out there!

Mestassa tapahtuu

PERJANTAI 3.8.

klo 7.30 Aamuliikunta
klo 11.45 Kiipeilykursio
klo 21.45 Iltamaito
klo 22.15 Iltamaito
klo 23.00 Samoajalupaus

LAUANTAI 4.8.

klo 7.30 Aamuliikunta
klo 10.30 KoVa-tapaaminen
klo 14.30 LPKJ-klubi
klo 18.15 Kiipeilykursio
klo 18.30 Sisu-koulutus
klo 20.45 Kiipeilykursio
klo 21.45 Iltamaito
klo 22.15 Iltamaito

Tule ilmoittautumaan ekskursioihin ja
koulutuksiin Mestan ilmoitustaululla.
Tervetuloa Mestoiille!

HUPS!

Oikaisuja

Kajauksen ensimmäinen numero suorastaan pursuili pienempiä ja vähän isompiakin kömmähdyksiä. Toimitus pahoittelee kovasti ja ottaa opikseen!

Sivun 4 Rakennusleirireportaasin kuvat otti Mikko Jalo ja Jukka-Pekka Nikulainen.
Sivun 6 Pyöräilyjuttun kuvitti Iina Vartia.
Sivun 8 Alaleiriesittelyn kirjoitti Mikko Jalo

ja avajaisjuttun Veera Nissi. Jutussa haastateltu Anna on sukunimeltään Hakala, ei Haavikko.
Sivun 10 Kolumnin kuvitti Iina Vartia.

Kilpailu

Lehden paras juttu

Huh, nyt se on luettu! Kerro meille, mitä tykkäsit lehdestä. Toimitus ottaa palautetta vastaan ilomielin: voit jättää palautteesi Kajauksen toimituksessa olevaan boksiin leiritoimiston viereen tai sähköpostilla osoitteeseen kajaus.

toimitus@gmail.com. Parasta juttua voit äänestää samalla tavoin: käy täyttämässä äänestyslipuke yhteystietoinen toimituksen luona tai laita sähköpostia. Kaikkien äänestäneiden kesken arvomme yllätyspalkintoja!

Ekan numeron parhaaksi jutuksi äänestettiin Karoliina Kujapellon juttu Verta, hikeä ja pitkä matka edessä. Hyvä Karoliina!

TEKSTARIT

Kaikuja

Kajauksen tekstariportalilla voit etsiä kadonnutta leiriheilaasi, lähettää terveiset kyläkeittiön muonittajille tai vaikka pyytää äiskää lähettämään lisää rahaa. Voit lähettää viestin numeroon 040-2445360 tai tuoda sen Kajauksen toimituksessa olevaan viestilaatikkoon.

Bajamaja: Älä katso pönttöön, hengitä suun kautta, tee asiiasi nopeasti

Haaste: syö munkki tai muu sokerituote nuolematta huulia! Keräät varmasti muiden katseet.

Miksei meilki oo yhtä hottiksii kyläpäälli-koitä kuin Etelä-Helsingillä? Nimim. Epätietoinen-97

YHTÄKKIÄ, MÖRKÖ!

Mä olen poni poika ja kohta kaikki tietää sen ei mikään poneja voita ponit vei mun sydämmen <3 Ponipoika_98

EVP-bloggarit on tosi ihkuja! ja tulevia partiolaisia... terkuin, salainen rakas

Viesti Hämylle: seuraavaan settilistaan Stephen Walkingia ja lisää Pendulumia. Ps. Saraste on paras :D ja partioleiri :D

Hauskaa leiriä Brysselin Tuulihaukkojen Lilille toivottelee serkku turvan portilta

Kkp:n Roopen ja Martan välillä on pieniä kipinöitä!

Hei rakas tekstivistipalsta, en toki halua olla ilkeä, mutta minua kohdeltiin Kajon ruokailussa hieman törkeästi! Keittiötäti laittoi minun lautaselleni väkisin kasan salaattia, vaikka kohteliaasti kieltäydyin sen ottamisesta, sekä viisasteli vielä päälle.

Tähtää mustikoihin! -LuVIL

Sporttiset 90-99 mimmit ottakee yhteyttä! Löydätte minut V-H:n savun porealtaasta! <3:llä esa!

Jaakko etsii kuumaa kissaa keskiyön bailuissaan ensi yönä kello yksi jäätelökioskilla.

Hei sinä söpö blondi poika, jolla on ruskeat silmät! Käytät yleensä huivia otsalla, olet varmaa helsinki pstä, syivistä, oot tooosi söpö ja hyvännäköne :) <3: minää (;

Tosi mahtavat ja iha-jänskää leiriä kaikille rennoille ja ihkuille UGHeille! <3

Elinalle: Muista: Jos kirppu puree sinua, muista silloin minua :) Olisi kiva tavata mut et halua :(oot pallo Masi ja sulla kivat viestit. Oot koko ajan jossain, mut en tiä missä <3:lla Otto

Jaakko etsii kuumaa kissaa keskiyön bailuissaan ensi yönä kello yksi jäätelökioskilla.

Säästä huolimatta muistakaa olla positiivisia ja rakentaa ystävyyttä yli rajojen :) hyvää sarastetta kaikille

JONI! Oot meijan pirttee pikku poni. It's on baby. t. Munkinseudun sheikit

Hyvä Kajaus. Miten erottaa partiopissiksen tavallisen pissiksestä? T. Simo

Oleko kadottanut pari maavaatetta? Hae omasi tuntuumerkkejä vastaan savusta Kulo Meripartio!

Minne katosit oi kultabikinen nainen, Leia?

Mikko J. Sinä senkin piittaamaton sydäntenmurskaaja. Ilmoittautua nyt romanttiselle kuutamoinnille ja sitten jättää tulematta! <3 terveisin: Allii Kuusi

Ne on kärppiä. Ei hiiriä. Terkuin Koudat

Hämyn poikaköksät on kuumempia kuin ruoka! <3

Tapasiko Konsta Lotan? Tulivatko autot Konstan tykö? Kuinka tarina jatkuu?!

Oi ja voi! Lavatanssit oli sekavaa "opetusta" ja pari lataria perään :(paville opettelemaan!

Hei punashortsien poika, häiritset meidän mielenrauhaamme. <3: Buddhat

Iltaomato Mestassa yli 15-vuotiaille joka ilta klo 21.45 ja 22.15.

Liisan selälle pikaista paranemista !:)

Hei SP ja Monttu! Onks hyvä Pössis? Antti on Peto! Koska lähdetään Kotkaan? ;) <3: H&M

Etsimme punashortsista poikaa Hämystä. Ilmoittauduthan Maahisille :)

Kuka mitä hän. Me ollaan HÖNÖJÄ!!!